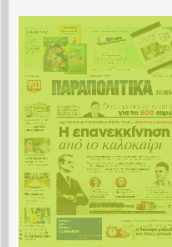
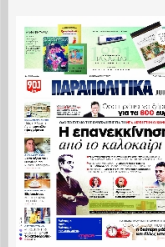

Δύο όπλα κατά του COVID-19 στα νοσοκομεία

Πηγή: ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ Σελ.: 1,12-13 Ημερομηνία έκδοσης: 04-04-2020
Επιφάνεια: 1579.31 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 17000
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΜΕΤΩΠΟ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ**
ven.ygeia@gmail.com

Ενα νέο ισχυρό όπλο ρίχνουν στη μάχη για την αντιμετώπιση του φοιτικού COVID-19 στη χώρα μας το υπουργείο Υγείας και οι αρμόδιοι επιστημονικοί φορείς τις τελευταίες ημέρες. Πρόκειται για την εγκώρια μαζική παραγωγή του καρδιοπροστατευτικού φαρμακευτικού σκευάσματος, με βάση τη δραστική ουσία κολχικίνη, στην οποία προσατολιζονται οι υγειονομικές Αρχές της χώρας μας και ο **Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας** σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές των «Π». Παράλληλα, σκευάσματα κλωροκίνης βρίσκονται στα ελληνικά νοσοκομεία και χορηγούνται ήδη σε νοσούντες από τον νέο κορονοϊό.

Ο καθηγητής Παθολογίας Λοιμώξεων της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Σωτήρης Τσιόδρας έχει τονίσει ότι «ο κορονοϊός φαίνεται πως είναι καρδιοτοξικός. Η παρουσία γρίπης και μόνο εξαπατάσε τον κίνδυνο εμφράγματος. Δεν είναι γνωστό με ποιον μηχανισμό το κάνει. Ομάδα καθηγητών έχει κάνει εισήγηση για την κολχικίνη. Θα το δώσουμε και ελπίζουμε να προστατέψει τους νοσούντες. Οι έγκυες δεν φαίνεται να έχουν μεγαλύτερο κίνδυνο».

Δύο φαίνεται ότι είναι οι εναλλακτικοί τρόποι με τους οποίους ο SARS-COV2 πλήττει την καρδιά ασθενών με νόσο COVID-19 και οδηγεί σε θάνατο. Σύμφωνα με όσα εξηγή στα «Π» ο καρδιολόγος του νοσοκομείου της Αθήνας «Ευαγγελισμός», Ηλίας Σιώρας, «ο πρώτος τρόπος δεν είναι διευκρινισμένος, καθώς δεν έχουμε καταλάβει ακόμη με ποιον μηχανισμό, με ποιον τρόπο ο ιός προκαλεί βλάβη στην καρδιά και προκύπτει πολύ υψηλή ζήτηση αίματος στον οργανισμό, με ταυτόχρονη πολύ ισχυρή διοχέτευση αίματος. Πρόκειται για ένα κλινικό σύνδρομο το οποίο προσομοιάζει με το γνωστό μας έμφραγμα». Ο δεύτερος τρόπος είναι όταν «ο ίδιος ο ιός προσβάλλει τον καρδιακό μυ και προκαλεί θανατηφόρα μυοκαρδίτιδα». Σύμφωνα με τον κ. Σιώρα, η πρώτη επιπλοκή εμφανίζεται με βάση τη σχετική βιβλιογραφία, περίπου στο 7% των ασθενών με COVID-19, ενώ η δεύτερη παρουσιάζεται περίπου στο 3% αυτών. Λύση στο συγκεκριμένο, σημαντικό ζήτημα και γενικότερα στην αντιμετώπιση επιπλοκών από τον νέο κορονοϊό φαίνεται πως έρχεται να δώσει η κολχικίνη, ύστερα από την ελληνική μελέτη GRECCO-19, που αφορά τη μείωση της επιθετικότητας του COVID-19 με τη χορήγηση της συγκεκριμένης δραστικής ουσίας στους ασθενείς με τον νέο ιό. Στην εν λόγω έρευνα συμμετείχε μεγάλος αριθμός διακεκριμένων Ελλήνων και ξένων επιστημόνων από τον χώρο της Λοιμωξιολογίας, της Καρδιολογίας, της Επιδημιολογίας και της Πνευμονολογίας. Μάλιστα, μεταξύ όσων υπογράφουν την επιστημονική πρόταση είναι και ο ίδιος ο κ. Τσιόδρας.

Η κολχικίνη είναι φάρμακο με αντιφλεγ-

ΠΙΑΝΟΣ ΧΑΛΒΑΤΣΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

«Τη κλωροκίνη τη χορηγούμε μαζί με το αντιβιοτικό από την αρχή της νόσου»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΟΦ

«Το απόθεμα σε σκευάσματα κολχικίνης μπορεί να καλύψει μόλις 80.000-100.000 ασθενείς»

μονώδεις ιδιότητες, το οποίο χρησιμοποιείται για διάφορες παθήσεις και χορηγείται εδώ και χρόνια για την περικαρδίτιδα, καθώς και για να περιορίσει την έκταση του εμφράγματος, ενώ εκτιμάται ότι μπορεί να προλάβει τις σοβαρές βλάβες στην καρδιά και, ενδεχομένως, στους πνεύμονες σε ασθενείς που έχουν νοσήσει από τον νέο κορονοϊό.

ΚΑΙ ΣΕ ΆΛΛΑ ΚΡΑΤΗ

Σύμφωνα με όσα δηλώνει ο πρόεδρος του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων (ΕΟΦ), Δημήτρης Φιλίππου, στα «Π», το σημερινό απόθεμα σε φαρμακευτικά σκευάσματα κολχικίνης στη χώρα μας μπορεί να καλύψει μόλις 80.000-100.000 ασθενείς. Σημειώνεται ότι το διεθνές ερευνητικό ενδιαφέρον για τις δράσεις της κολχικίνης σε ασθενείς με νόσο COVID-19 αυξάνεται, καθώς πολλές άλλες χώρες ξεκινούν τη μελέτη της χορήγησης της ουσίας αυτής σε ασθενείς που πάσχουν από τον ιό. Συγκεκριμένα, μετά την Ελλάδα ξεκινά στον Καναδά η μελέτη COLCORONA (Colchicine Coronavirus SARS-CoV2 Trial), στο πλαίσιο της οποίας θα δοθεί η κολχικίνη σε 6.000 διαγνωσμένους με νέο κορονοϊό εξωνοσοκομειακούς ασθενείς, οι οποίοι θα λαμβάνουν την κολχικίνη κατ' οίκον. Στην Ιταλία ξεκινά η μελέτη Colchicine Efficacy in COVID-19 Pneumonia, στο πλαίσιο της οποίας θα δοθεί κολχικίνη σε

νοσηλεύόμενους ασθενείς, και στη Λατινική Αμερική η μελέτη COLCOVID (ECLA PHRI COLCOVID Trial), όπου θα δοθεί η κολχικίνη επιπλέον της αντι-ιικής θεραπείας σε 2.500 νοσηλεύόμενους ασθενείς με COVID-19.

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με τις πηγές των «Π», η ελληνική φαρμακευτική εταιρεία UNI - PHARMA, η οποία έχει ήδη παρασκευάσει 800.000 δόσεις φαρμακευτικού σκευάσματος με βάση τη κλωροκίνη, έλαβε την περασμένη Πέμπτη τη σχετική άδεια από το υπουργείο Υγείας, να διανείμει δωρεάν ικανή ποσότητα δόσεων της κλωροκίνης στα νοσοκομεία του ΕΣΥ όλης της χώρας, με βάση τη σχετική κατανομή εκμέρους του υπουργείου Υγείας. Η δωρεάν διανομή ξεκίνησε χθες. Εξάλλου, η κλωροκίνη και η υδροξυκλωροκίνη έλαβαν πρόσφατα άδεια κατεπίγουσας χρήσης από τον FDA των ΗΠΑ. Ωστόσο, αυτή η άδεια πόρρω απέχει από τη βεβαίωση ότι οι δύο δραστικές ουσίες μπορούν να προσφέρουν ουσιαστικά και αποτελεσματικά κατά του SARS - COV 2.

ΜΕ ΠΡΟΣΟΧΗ

Σε κάθε περίπτωση, με μεγάλη προσοχή και για λίγες ημέρες λαμβάνουν τη κλωροκίνη οι νοσηλεύόμενοι ασθενείς με COVID-19 στην Ελλάδα, καθώς τα αποτελέσματα της χρήσης της ουσίας, κυ-

Δύο όπλα κατά του COVID-19 στα νοσοκομεία

ΑΡΧΙΣΕ Η ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΛΩΡΟΚΙΝΗΣ ΚΑΙ ΚΟΛΧΙΚΙΝΗΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΟΝΤΑΙ ΜΕ ΚΟΡΟΝΟΪΟ

Τι αναφέρουν στα «Π» διακεκριμένοι επιστήμονες για το όπλο που ρίχνεται στη μάχη για την αντιμετώπιση του COVID-19

ΗΛΙΑΣ ΣΙΦΡΑΣ
ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ

«Δεν έχουμε καταλάβει ακόμη με ποιον μηχανισμό, με ποιον τρόπο ο ιός προκαλεί βλάβη στην καρδιά»

ρίως στην Κίνα, δεν είναι πανηγυρικά, ενώ στην Ιταλία δεν οδήγησε σε ανάσχεση της επιδημίας. Αυτά τονίζει στα «Π» ο επίκουρος καθηγητής Παθολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών Πάνος Χαλβατσιώτης, ο οποίος εκτελεί το κλινικό του έργο στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο Χαϊδαρίου «Αττικό», νοσοκομείο αναφοράς για τον νέο κορονοϊό SARS-COV2. Ο κ. Χαλβατσιώτης μας εξηγεί ότι η χορήγηση της κλωροκίνης στους νοσηλεύμενους ασθενείς με νέο κορονοϊό ξεκινά με τη διάγνωση των πρώτων συμπτωμάτων και στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες ο ασθενής χρήζει νοσπλείας. «Τη κλωροκίνη τη χορηγούμε μαζί με το αντιβιοτικό από την αρχή της νοσπλείας», ανέφερε στα «Π». Ετσι, το τελικό πρωτόκολλο για τη θεραπεία της νόσου COVID-19 στα νοσοκομεία του ΕΣΥ της χώρας μας θα περιλαμβάνει και τις δύο ουσίες, δηλαδή και τη κλωροκίνη και την κολικκίνη.

Παράλληλα, σχετικά με τα φάρμακα που προκρίνονται για την αντιμετώπιση του ιού ελέγχεται η χρήση και άλλων σκευασμάτων που έχουν αποτελεσματικότητα με βάση μοντέλα από εργαστηριακά πειράματα και προκρίνεται η χρήση αυτών και στη χώρα μας. Στην κατεύθυνση αυτή, ένα από τα κύρια φάρμακα είναι η ρεμτεσιβίρη, όταν είναι διαθέσιμη. Μάλιστα, το αντι-ικό Remdesivir, το σκεύασμα της αμερικανικής Gilead, που αναπτύχθηκε εναντίον ιών όπως ο Εμπολα, αποδείχθηκε πολλά υποσχόμενο στην αγωγή ασθενών του νέου κορονοϊού στην Κίνα.

Αυξημένη η τοξικότητα του κορονοϊού

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΓΑΜΠΑΣΑΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΣΤΟΝ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ»

«Οι καπνιστές με COVID-19 περνούν τη λοίμωξη πολύ πιο βαριά»

ΟΛΕΣ ΟΙ ΙΟΓΕΝΕΙΣ ΛΟΙΜΩΣΕΙΣ, ακόμη και η ίδια η γρίπη, εμφανίζουν τοξικότητα και στους πνεύμονες και στην καρδιά, αλλά ο νέος κορονοϊός εμφανίζει και αυξημένη και πιο έντονη τοξικότητα στα δύο αυτά όργανα. Αυτό επισημαίνει στα «Π» ο διευθυντής της πνευμονολογικής κλινικής του νοσοκομείου της Αθήνας «Ευαγγελισμός», Γιώργος Μπουγμπασάκος, ο οποίος μας εξηγεί επίσης ότι 35 άτομα με COVID-19 νοσηλεύονται στον έκτο όροφο του ιδρύματος, στον οποίο διαμορφώθηκε ειδικός θάλαμος απομόνωσης για ασθενείς του νέου κορονοϊού, ενώ άλλοι 20 βαριά νοσοούντες με COVID-19 είναι διασωληνωμένοι στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ) του «Ευαγγελισμού». Ο ίδιος σημειώνει ακόμη ότι καπνιστές με COVID-19 περνούν τη λοίμωξη πολύ πιο βαριά, όπως βαριά περνούν ακόμη και τα απλά κρυολογήματα και όλες τις λοιμώξεις. Είναι χαρακτηριστικό, μας εξηγεί, ότι καπνιστές ασθενείς με Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια (ΧΑΠ) αναρρώνουν σε επτά και όχι σε τρεις ημέρες από ένα απλό κρυολόγημα. «Φανταστείτε τι συμβαίνει, λοιπόν, με τον αυξημένης και εντονότερης τοξικότητας νέο κορονοϊό».

Ο ίδιος εκφράζει στα «Π» τον φόβο του μήπως ο «Ευαγγελισμός» χάσει ασθενείς με απλές νόσους, όπως σκωληκκοειδίτιδα για παράδειγμα, «αφού όλοι έχουμε πέσει πάνω στον νέο κορονοϊό. Δεν πρέπει ο "Ευαγγελισμός" να γίνει αποκλειστικά νοσοκομείο για τον νέο κορονοϊό, αλλά να βοηθήσουν τώρα και τα στρατιωτικά νοσοκομεία και ένα ιδιωτικό νοσοκομείο πάνω στον οδικό άξονα των λεωφόρων Μεσογείων - Βασιλίσσης Σοφίας», καταλήγει.

📰 Νέο ρεκόρ θανάτων στις ΗΠΑ

Πηγή:	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ	Σελ.:	1,9	Ημερομηνία έκδοσης:	04-04-2020
Επιφάνεια:	486.86 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	14860
Θέματα:	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ				

Νέο ρεκόρ θανάτων στις ΗΠΑ

Πάνω από 1.560 στη Νέα Υόρκη

Ραγδαία είναι η επέκταση της επιδημίας στις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς η χώρα αντιπροσωπεύει ήδη το ένα τέταρτο των κρουσμάτων στον πλανήτη, που έχουν ξεπεράσει το ένα εκατομμύριο. Δραματική διαγράφεται η κατάσταση στη Νέα Υόρκη, με τα θύματα να έχουν υπερβεί τα 1.560 και τις τοπικές αρχές να απευθύνουν εναγωνίως εκκλήσεις για αποστολή εφοδίων. Σελ. 9

Δίδυμο σοκ από ιό και ανεργία

Οριακή η κατάσταση στη Νέα Υόρκη, αγωνιώδης έκκληση από τον δήμαρχο της πόλης

Συνεχίζει να καλπάζει η πανδημία σε διεθνή κλίμακα, με τα δύο κυριότερα, ενεργά επίκεντρα να εντοπίζονται τις τελευταίες ημέρες στην Ευρώπη και στις Ηνωμένες Πολιτείες. Χθες το βράδυ, τα καταγεγραμμένα κρούσματα σε όλο τον κόσμο ξεπερνούσαν το 1.035.000, εκ των οποίων περίπου το ένα τέταρτο αντιστοιχούσε στις ΗΠΑ. Ιταλία και Ισπανία θρηνούσαν το ήμισυ των απωλειών σε παγκόσμια κλίμακα, που ανέρχονταν σε 55.000.

Τα μάτια της διεθνούς κοινότη-

Πυροσβέστες χειροκροτούν προς τιμήν των γιατρών και νοσηλευτών του δικτύου νοσοκομείων Mount Sinai, στο Μανχάταν της Νέας Υόρκης.

Το πρώτο τεστ αίματος για την ανίχνευση αντισωμάτων μέσα σε 20 λεπτά ενέκρινε η αρμόδια υπηρεσία στις ΗΠΑ.

τας στρέφονται στις Ηνωμένες Πολιτείες, μια χώρα 330.000.000 κατοίκων, όπου ο ρυθμός επέκτασης της επιδημίας είναι από τους μεγαλύτερους στον κόσμο. Μόνο την Πέμπτη, η Αμερική μέτρησε 1.200 νεκρούς, ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο οποιασδήποτε χώρας από την εμφάνιση του COVID-19, ενώ ο συνολικός αριθμός των θυμάτων της ξεπέρασε τις 6.000. Η ομοσπονδιακή υπηρεσία αντιμετώπισης καταστροφών (FEMA) ζήτησε από το Πεντάγωνο 100.000 σάκους πτωμάτων, υπολογίζοντας ότι σύντομα τα γραφεία κηδείων δεν θα μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες.

Στη Νέα Υόρκη, που βιώνει με τον πιο δραματικό τρόπο την κρίση, ο δήμαρχος Μπιλ ντε Μπλάζιο προειδοποίησε χθες ότι η αυριανή μέρα θα είναι «η D-Day για την πόλη» και

απύθυνε αγωνιώδη έκκληση στις ομοσπονδιακές αρχές, τονίζοντας ότι «αν δεν έρθουν κατεπειγόντως τα αναγκαία εφόδια, χιλιάδες άνθρωποι θα πεθάνουν». Η πόλη αριθμούσε ήδη 1.500 νεκρούς. Το πρακτορείο Associated Press ανέφερε ότι σε ένα μόνο γραφείο κηδείων είχαν σωρευθεί 185 σοροί.

Μαζί με τον μακάβριο απολογισμό της πανδημίας, εκτοξεύεται και το κοινωνικό της κόστος. Σοκ προκάλεσαν στις ΗΠΑ η ειδηση ότι 6,6 εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη δουλειά τους μόνο την περασμένη εβδομάδα, ενώ άλλοι 3,3 εκατομμύρια Αμερικανοί είχαν απολυθεί την προηγούμενη. Την ίδια τύχη είχαν ένα εκατομμύριο Ευρωπαίοι που έμειναν χωρίς δουλειά τις δύο τελευταίες εβδομάδες. Μόνο στην Ισπανία, οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 300.000.

Μέσα στο ζοφερό σκηνικό, ξεχωρίζουν δύο ενθαρρυντικές ειδήσεις. Η Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων (FDA) των ΗΠΑ ενέκρινε το πρώτο τεστ αίματος που θα επιτρέπει την ανίχνευση αντισωμάτων του κορωνοϊού μέσα σε 15 έως 20 λεπτά. Ανάλογα τεστ ελπίζεται να αποκαλύψουν τα πραγματικά ποσοστά θνητότητας του COVID-19 και να επιτρέψουν σε όσους έχουν αποκτήσει ανοσία να επιστρέψουν στις δουλειές τους. Εξάλλου, το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Ανθρακα ανακοίνωσε ότι, ύστερα από περιοριστικά μέτρα κατά της πανδημίας, η συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα έπεσε κατά 4% σε παγκόσμια κλίμακα, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη πτώση από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Στην Κίνα οι ρύποι μειώθηκαν κατά 25%.

Στην Ουάσιγκτον, το Κέντρο Ελέγχου Επιδημιών (CDC) προανατολίζεται να συστήσει στους πολίτες να φορούν προστατευτικές μάσκες όταν βγαίνουν σε δημόσιους χώρους, σύσταση την οποία έδειξε να αποδέχεται και ο πρόεδρος Τραμπ. Ρεπορτάζ των New York Times ανέφερε ότι η CIA προειδοποίησε τον Λευκό Οίκο ήδη από τα τέλη Φεβρουαρίου ότι τα επίσημα στοιχεία που έδινε το κινεζικό κράτος για τον αριθμό των κρουσμάτων COVID-19 ήταν μικρότερα από τα πραγματικά. Σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ, είναι πιθανό να μην γνωρίζει την πραγματική έκταση κρουσμάτων και των θυμάτων ούτε η ίδια η κινεζική ηγεσία, καθώς οι τοπικοί αξιωματούχοι ενδεχομένως δίνουν μια εξωραϊσμένη εικόνα των πραγμάτων υπό τον φόβο κυρώσεων.

REUTERS, A.P.

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΥ COVID-19

>10

Προχωρά στην Ελλάδα μελέτη αντιμετώπισης της πανδημίας

Αξιολόγηση καινοτόμων θεραπευτικών ουσιών σε νοσηλευόμενους

Της Ανθής Αγγελουπούλου
aagel@naftemporiki.gr

Σημαντική είναι η συμβολή της χώρας μας στις μελέτες που διεξάγονται σε παγκόσμιο επίπεδο για την ανακάλυψη θεραπείας έναντι του Covid-19. Χθες πήρε έγκριση η μελέτη «Adaptive Covid-19 Treatment Trial», η οποία συντονίζεται από την Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ, με επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια Βιοστατιστικής & Επιδημιολογίας στο Εργαστήριο Υγιεινής Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Γιώτα Τουλούμπη, και τη συμμετοχή της αναπληρώτριας καθηγήτριας Αναστασίας Αντωνιάδου (Δ' Παθολογική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ **νοσοκομείου** Αττικών), του καθηγητή Σπύρου Ζακυνθινού (Α' Κλινική Εντατικής Θεραπείας Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ του **νοσοκομείου** Ευαγγελισμός), του καθηγητή Νικολάου Κουλούρη (Α' Παν/κή Πνευμονολογική Κλινική Ιατρικής Σχολής ΕΚΠΑ του **νοσοκομείου** Σωτηρία) και του αναπληρωτή καθηγητή Συμεών Μεταλλίδη (Α' Παθολογική Κλινική του **νοσοκομείου** Θεσσαλονίκης ΑΧΕΠΑ).

Πρόκειται για μία προσωρινή, τυχαίοποιημένη, διπλά-τυφλή μελέτη που θα αξιολογήσει την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα καινοτό-

μων θεραπευτικών ουσιών σε νοσηλευόμενους ενήλικες με Covid-19.

Θα διεξαχθεί σε 75 κλινικές παγκόσμια και η Ελλάδα μαζί με την Αγγλία είναι από τις πρώτες χώρες της Ευρώπης στις οποίες εγκρίνεται η διεξαγωγή της. Ήδη έχει ξεκινήσει στις ΗΠΑ καθώς και σε άλλες χώρες εκτός Ευρώπης. Η μελέτη χρηματοδοτείται από τα Ινστιτούτα Υγείας των ΗΠΑ και χορηγός για την Ε.Ε. είναι το πανεπιστήμιο της Μινεσότα.

Την αποζημίωση του τεστ ζητά ο ΙΣΑ από τον ΕΟΠΥΥ

Με επιστολή του στον πρόεδρο

του **ΕΟΠΥΥ** Βασίλη Πλαγιανάκο και την αντιπρόεδρο Θεανώ Καρποδίνη, ο πρόεδρος του **Ιατρικού Συλλόγου** Αθηνών, Γιώργος Πατούλης, ζητά να αποζημιώνεται η εξέταση της μοριακής ανίχνευσης του κορονοϊού SARS-CoV-2, ωστόσο, αυτό να γίνεται με ξεχωριστό κωδικό, στον οποίο δεν θα επιβάλλεται claw back και rebate και βέβαια να τεθεί εκτός του κλειστού προϋπολογισμού των εργαστηριακών εξετάσεων.

Κλείνουν οι παραλίες σε Πάτρα και Βόλο

Μετά την παραλιακή της Θεσσαλονίκης η Πολιτική Προ-

59 οι νεκροί

Στους 59 έφτασαν οι απώλειες που μετρά η χώρα μας από την πανδημία του νέου κορονοϊού Covid-19, με τα θετικά κρούσματα να έχουν φτάσει στα 1.613, όπως ανακοίνωσε ο καθηγητής Λοιμωξιολογίας, Σωτήρης Τσιόδρας. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα πάνω από 18.000 τεστ για την ανίχνευση του ιού.

Ενώ, 96 ασθενείς βρίσκονται διασωληνωμένοι σε ΜΕΘ, οι περισσότεροι από αυτούς άνδρες και σχεδόν όλοι έχουν κάποιο υποκείμενο **νόσημα**.

Ωστόσο, 11 ασθενείς νίκησαν τον ιό και κατάφεραν να βγουν από την εντατική.

στασία αποφάσισε και το κλείσιμο του παραλιακού μετώπου Πάτρας και Βόλου, με απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 2 το μεσημέρι έως τις 8 το πρωί της επόμενης ημέρας τις καθημερινές, αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου.

Σύμφωνα με τον υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας Νίκο Χαρδαλιά, όσον αφορά την Πάτρα κλειστές θα είναι από το Σάββατο οι περιοχές Νότιο Πάρκο και Πλαζ Αγίας, με τα μέτρα να τίθενται σε ισχύ από το Σάββατο, ενώ στον Βόλο το μέτρο θα τεθεί σε εφαρμογή τη Δευτέρα.

[SID:13419919]

Στην «εντατική» χωρίς τους εθελοντές δύο μεγάλα ιδρύματα της Πάτρας

Πηγή: ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ Σελ.: 30 Ημερομηνία έκδοσης: 04-04-2020
Επιφάνεια: 169.03 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 6710
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Στην «εντατική» χωρίς τους εθελοντές δύο μεγάλα ιδρύματα της Πάτρας

Δύο τουλάχιστον ιδρύματα της Πάτρας αντιμετωπίζουν δραματικό πρόβλημα, γιατί δεν έχουν τη βοήθεια των δεκάδων εθελοντών τους που λόγω κορονοϊού δεν μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Πρόκειται για την «Κιβωτό της Αγάπης», που περιθάλπει παιδιά με σοβαρές ασθένειες και νοπτικές αναπηρίες, και το Άσυλο Ανιάτων, που φιλοξενεί υπέργηρους και κατάκοπους τροφίμους.

Τουλάχιστον 200 τρόφιμοι των δύο ιδρυμάτων στερούνται της απαραίτητης φροντίδας και είναι εναγώνιες οι εκκλήσεις των διοικήσεων για στήριξη από το

υπουργείο Υγείας. Ειδικότερα, το πρόβλημα είναι οξύτερο στην «Κιβωτό της Αγάπης», όπου η σίτιση των παιδιών είναι χρονοβόρα και κάθε εθελοντής αναλάμβανε και από ένα παιδί.

Στην κραυγή αγωνίας των ιδρυμάτων ανταποκρίθηκε ο αντιπεριφερειάρχης Χαράλαμπος Μπονάκος, ο οποίος έχει απευθυνθεί στο υπουργείο και ζητά να γίνουν κατεπείγουσες προσλήψεις.

Άλλωστε, το μόνιμο προσωπικό δεν είναι επαρκές, καθώς τα ιδρύματα αυτά λειτουργούν σε 24ωρη βάση, σε τρεις βωρες βάρδιες. Ελπίζεται, λοιπόν, ότι τάχιστα θα δοθεί λύση και μάλιστα με εξειδικευμένο τρόπο, γιατί αναφερόμαστε σε αναγκαία φροντίδα που σχετίζεται με πολύ ευαίσθητες περιπτώσεις ατόμων.

Ο Κικίλιας συντονίζει με ψυχραιμία τη «μηχανή» του ΕΣΥ

Πηγή:	ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ	Σελ.:	24	Ημερομηνία έκδοσης:	04-04-2020
Επιφάνεια:	72.94 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	6710
Θέματα:	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ				

Ο Κικίλιας συντονίζει με ψυχραιμία τη «μηχανή» του ΕΣΥ

Ο Βασίλης Κικίλιας σπκώνει το βάρος του συντονισμού της «μηχανής» του ΕΣΥ, στην εθνική μάχη για τον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας του κορονοϊού.

Ο **υπουργός Υγείας** δικαιώθηκε στην επιλογή του να εμπιστευτεί εξαρχής την ενημέρωση στον καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα και να ακούσει τους ειδικούς επιστήμονες, με αποτέλεσμα να διευκολυνθούν οι κινήσεις του Κυριάκου Μητσοτάκη για έγκαιρες και αποτελεσματικές πρωτοβουλίες, όπως το κλείσιμο των σχολείων και η παύση λειτουργίας των καταστημάτων.

Παράλληλα, ο Βασίλης Κικίλιας «οργώνει» την περιφέρεια, με στοχευμένες επισκέψεις σε περιοχές που πλήττονται, καθώς και σε **νοσοκομεία** στην πρώτη γραμμή, για να αναδείξει τον μεγάλο αγώνα των λειτουργών του ΕΣΥ, σε συνδυασμό με την προβολή πρωτοβουλιών του ιδιωτικού τομέα για την έμπρακτη στήριξη και ενίσχυση της γενναίας προσπάθειας γιατρών και νοσηλευτών.

«ΝΟΣΕΙ» ΚΑΙ Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ ● ΕΝΑ ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΤΕΣΤ ΘΕΤΙΚΩΝ ΚΡΟΥΣΜΑΤΩΝ ΒΓΑΙΝΕΙ ΨΕΥΔΩΣ ΑΡΝΗΤΙΚΟ

Τα τεστ δεν λένε πάντα αλήθεια

Διαφορετικές προσεγγίσεις για τον έλεγχο κρουσμάτων στον πληθυσμό τους έχουν αποφασίσει οι χώρες σε όλο τον κόσμο, αξιοποιώντας τα διαγνωστικά τεστ του κορονοϊού που δόθηκαν στην κυκλοφορία ταχύτατα. Η αποτελεσματική θεραπεία ή το εμβόλιο κατά του ιού αποτελεί την απόλυτη προτεραιότητα, ωστόσο είναι αναμφισβήτητη η αξία αποτελεσματικών τεστ, ώστε οι χώρες να έχουν καλύτερη εικόνα της διάγνωσης, της εξάπλωσης στην κοινότητα και το ποσοστό ανοσίας στον πληθυσμό. Κάποιες χώρες, μάλιστα, έχουν εναποθέσει τις ελπίδες τους στα τεστ διάγνωσης, όμως, σύμφωνα με έρευνα Αμερικανών επιστημόνων, ένα στα τρία τεστ θετικών κρουσμάτων θα βγει αρνητικό!

Ο καθηγητής Κρεγκ Ντέλινγκς επισημάνει στην εφημερίδα «Wall Street Journal» ότι είναι παραπλανητικό για τους ασθενείς που μπορεί να έχουν μολυνθεί από τον κορονοϊό αν κάνουν το τεστ και βγει αρνητικό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να λειτουργούν ως φορείς και να μεταδώσουν την Covid-19 σε άλλους. Αξιωματικοί των αμερικανικών υγειονομικών αρχών δηλώνουν στην εφημερίδα ότι μέρος του προβλήματος σχετίζεται με την αξιοπιστία των τεστ είναι πόσο γρήγορα έλαβαν έγκριση από τους αρμόδιους φορείς. «Τα περισσότερα από αυτά τα τεστ περνούν από μία γρήγορη διαδικασία έγκρισης. Για τον λόγο αυτό δεν μπορούμε να είμαστε απόλυτα βέβαιοι για τον βαθμό αξιοπιστίας τους», επισημάνει ο επιδημιολόγος του Πανεπιστημίου του Οχάιο Μπιλ Μίλελ.

Έρευνες

Ενδεικτικό είναι ότι ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων στις ΗΠΑ έχει δώσει το «πράσινο φως» σε 20 τεστ ανίχνευσης του ιού. Προ ημερών ενέκρινε τεστ που βγαίνει θετικό σε πέντε λεπτά και αρνητικό σε 13 λεπτά και αναμένεται να βοηθήσει τα νοσοκομεία. «Ωστόσο, οι έρευνες που έρχονται από την Κίνα δείχνουν ότι τα ψευδώς αρνητικά τεστ είναι περίπου 30%», γράφει ο Χάρλαν Κρούμολτς από τους «New York Times», αν και επικαλείται ειδικούς που πιστεύουν ότι το ποσοστό είναι μεγαλύτερο.

Επιπλέον, ο εν λόγω Οργανισμός ενέκρινε χθες το πρώτο τεστ αίματος για την ανίχνευση προστατευτικών αντισωμάτων του κορονοϊού, που δίνει αποτελέσματα σε 15-20 λεπτά. Τα τεστ αντισωμάτων θα μπορούσαν να αποκαλύψουν το ποσοστό του πληθυσμού που έχει νοσήσει, το πραγματικό ποσοστό θνητότητας και πόσο έχουν ανοσία. Τα τεστ αλυσιδωτής

Ο καθηγητής Κρεγκ Ντέλινγκς επισημάνει στην εφημερίδα «Wall Street Journal» ότι είναι παραπλανητικό για τους ασθενείς που μπορεί να έχουν μολυνθεί από τον κορονοϊό αν κάνουν το τεστ και βγει αρνητικό. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να λειτουργούν ως φορείς και να μεταδώσουν την Covid-19 σε άλλους.

►► ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ

Προσπαθούν να ακολουθήσουν το μοντέλο της Νότιας Κορέας

Αγώνα δρόμου κάνουν δεκάδες κυβερνήσεις χωρών σε όλο τον κόσμο για να επιταχύνουν τους ρυθμούς εξέτασης του πληθυσμού. Τα μαζικά τεστ αποτέλεσαν το κλειδί της αντιμετώπισης του κορονοϊού στη Νότια Κορέα και πολλές χώρες παγκοσμίως ζητούν τη βοήθειά της. Σύμφωνα με δημοσίευμα του Reuters, 121 χώρες παγκοσμίως ζητούν από τη Νότια Κορέα διαγνωστικά τεστ ώστε να μπορέσουν να εξομαλύνουν την καμπύλη των νέων λοιμώξεων του κορονοϊού.

►► **ΚΙΝΑ:** Με την εμπειρία της στον Sars και δεδομένου ότι η μετάδοση του κορονοϊού ξεκίνησε στην Κίνα, η χώρα πραγματοποίησε (ως το τέλος Μαρτίου) 320.000 τεστ. Ένα από τα πρώτα διαγνωστικά τεστ εγκρίθηκε στις 24 Ια-

νουαρίου, λίγο μετά από την καραντίνα στην Ουκράν.

►► **ΓΕΡΜΑΝΙΑ:** Η ετοιμότητα της Γερμανίας διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στο μεγάλο ποσοστό διαγνωστικών τεστ. Ηδη από τον Ιανουάριο επιστήμονες στο Βερολίνο είχαν εκτιμήσει ότι ο ιός θα λάβει διαστάσεις πανδημίας και ανέπτυξαν «κιτ» διάγνωσης που βασίζεται στην ανίχνευση άλλων γνωστών κορονοϊών. Ο ΠΟΥ ανακοίνωσε το πρωτόκολλο του γερμανικού εργαστηρίου στις 17 Ιανουαρίου και στο τέλος του Φεβρουαρίου είχαν ήδη παραγάγει 4 εκατομμύρια κιτ. Η Γερμανία ξεκίνησε μαζικά τεστ από την αρχή και πλέον υπολογίζεται ότι διεξάγει 12.000 τεστ καθημερινά.

►► **Ν. ΚΟΡΕΑ:** Η Ν. Κορέα είχε την πιο επιθε-

τική αντίδραση για τη διεξαγωγή τεστ. Εδώσε προτεραιότητα στην ανίχνευση και την ικνολάτση κρουσμάτων και κατάφερε να στήσει δίκτυο ώστε να κάνει 15.000 τεστ ημερησίως. Υπολογίζεται ότι μέχρι σήμερα έκανε 300.000 τεστ δωρεάν, ενώ είναι η πρώτη χώρα που εισήγαγε γρήγορα τεστ σε οδηγούς.

►► **ΙΤΑΛΙΑ:** Μετά τη Γερμανία, η Ιταλία είναι η χώρα που έχει πραγματοποιήσει τα περισσότερα διαγνωστικά τεστ, 200.000 στο σύνολο. Μεταξύ αυτών, οι 3.000 κάτοικοι της πόλης Βο, κοντά στη Βενετία, που αξιοποιήθηκαν σε πιλοτικό πρόγραμμα που σχεδιάστηκε ώστε να εντοπιστούν τα οφέλη που θα έχουν τα τεστ σε περίπτωση που γίνουν τεστ σε όλη την κοινότητα.

ΑΘΗΝΑ ΣΟΥΤΖΟΥ
asoutzou@e-typos.com

αντίδρασης πολυμεράσης (PCR), που χρησιμοποιούνται και στη χώρα μας, ανιχνεύουν σε δείγμα από τη μύτη ή τον φάρυγγα την ενεργή λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2 και όχι αν κάποιος έχει ήδη αρρωστήσει και έχει πια αντισώματα στον οργανισμό του. Άλλες χώρες όπως η Κίνα και η Σι-

Στις ΗΠΑ
ενέκριναν έλεγχο
αντισωμάτων που
δίνει αποτελέσματα
σε 15 λεπτά

γκαπούρη ήδη διεξάγουν ελέγχους με τεστ αντισωμάτων, ενώ η Βρετανία σύντομα θα ξεκινήσει και αυτή.

Οι ειδικοί πάντως δεν είναι σίγουροι κατά πόσο ένας άνθρωπος που έχει νοσήσει και αναρρώσει από την Covid-19 αποκτά πλήρη ανοσία και για πόσο χρόνο, ενώ έχουν καταλήξει ότι η παρουσία αντισωμάτων δεν εγγυάται και την ύπαρξη κανονικής ανοσίας έναντι του κορονοϊού. Στην

Ισπανία το «φιάσκο» με τα 58.000 (από τα 640.000) τεστ διάγνωσης που παρήγγειλε και έλαβε η κυβέρνηση από την Κίνα προκάλεσε έντονη αναστάτωση, καθώς ανακαλύφθηκε ότι ήταν αναξιόπιστα, προσφέροντας μόνο 30% ποσοστό ανίχνευσης. Αργότερα έγινε γνωστό ότι η κινεζική κατασκευαστική εταιρία δεν είχε λάβει ακόμη άδεια από την κινεζική υπηρεσία ιατρικών προϊόντων. ■

Βάσιμες ελπίδες για φάρμακο από την Κίνα

Πηγή: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ Σελ.: 1,6-7 Ημερομηνία έκδοσης: 04-04-2020
Επιφάνεια: 1381.52 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 6345
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΤΣΙΟΔΡΑΣ: «ΤΟ ΠΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ»

Βάσιμες ελπίδες για φάρμακο από την Κίνα

▶ ΣΕΛΙΔΕΣ 6-7

ΤΟ ΘΕΜΑ

ΕΡΧΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΑ

Ελπίδες από νέο πειραματικό φάρμακο

«Σταδιακά», «ήσυχια» και «ελεγχόμενα» είναι το τρίπτυχο που θα ορίσει τα βήματα της άρσης των μέτρων και της εξόδου της χώρας από τη δοκιμασία του κορονοϊού, κατά τον εκπρόσωπο του υπουργείου Υγείας, **Σωτήρη Τσιόδρα**. Εξέφρασε για ακόμη μια φορά τη συγκρατημένη του αισιοδοξία, ξεκαθαρίζοντας, ωστόσο, ότι «εάν εφρασακάσουμε θα μας διαλύσει γρήγορα». Όλα αυτά την ώρα που η διεθνής επιστημονική κοινότητα πλησιάζει τη «νίκη» ενάντια στον φονικό ιό.

Σύμφωνα με όσα ανέφερε χθες ο γνωστός καθηγητής, νέο πειραματικό φάρμακο δίνει ελπίδες για την καταπολέμηση του Sars-CoV-2. Η θετική αυτή είδηση προέρχεται από την Ακαδημία Επιστημών της Κίνας που σημειώνει πρόοδο αναφορικά με την ανακάλυψη νέου φαρμάκου, «το οποίο δείχνει ότι είναι πολύ πιο αποτελεσματικό από όλα τα φάρμακα που είναι διαθέσιμα αυτή τη στιγμή στην ανθρωπότητα», όπως ανέφερε ο κ. Τσιόδρας.

Κατά τη χθεσινή ημέρα καταγράφηκαν 69 νέα κρούσματα, με τον συνολικό αριθμό των θετικών περιστατικών στον ιό να ανέρχεται μέχρι και χθες σε 1.613. Τα 335 περιστατικά σχετίζονται με ιστορικό ταξιδιού, ενώ 563 κρούσματα αποτελούν επαφές

ΜΑΡΙΑ-ΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ
mgeorganta@e-typos.com

ήδη γνωστού κρούσματος. Τι μάχη για τη ζωή έχασαν χθες ακόμη έξι άτομα στη χώρα μας, με τον συνολικό αριθμό των θυμάτων του Sars-CoV-2 να ανέρχονται σε 59.

Από το σύνολο των ασθενών που νοσηλεύονται 92 είναι διασωληνωμένοι και έχουν μέση ηλικία τα 66 έτη, ενώ το 70% εξ αυτών έχουν υποκείμενο νόσημα ή είναι ηλικιωμένοι.

«Επαναξιολογούμε την κατάσταση κάθε μέρα», τόνισε ο κ. Τσιόδρας, επισημαίνοντας ότι ο ίδιος «είναι χαρούμενος», αλλά πρέπει να διατηρηθούν τα μέτρα και η σωστή συμμόρφωση.

Ελεγχοί στη Ριτσώνα

Επιπλέον 22 έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν στη δομή φιλοξενίας προσφύγων της Ριτσώνας, οι οποίοι αποδείχθηκαν όλοι αρνητικοί, σύμφωνα με τον υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας, **Νίκο Χαρδαλιά**. Όλες όσες ελέγχθηκαν είναι χαμηλού κινδύνου επαφές, με τον συνολικό αριθμό των ελεγχθέντων δειγμάτων να φτάνει μέχρι χθες τα 90. Υπενθυμίζεται ότι η δομή της Ριτσώνας έχει τεθεί σε καραντίνα.

Στο μεταξύ, στο πλαίσιο του στρατηγικού σχεδιασμού για κλειστά

δομές με έντονο συνωστισμό που ο κίνδυνος διασποράς του ιού είναι μεγάλος, κλιμάκιο του ΕΟΔΥ πραγματοποίησε χθες εξετάσεις στους φιλοξενούμενους του Γηροκομείου Αθηνών.

«Η προστασία των ευάλωτων ομάδων και πληθυσμών είναι υψηλή προτεραιότητα για το υπουργείο Υγείας και στο πλαίσιο αυτό ο ΕΟΔΥ θα εντατικοποιήσει τις ενέργειες προστασίας των ηλικιωμένων», ανέφερε σε ανακοίνωσή του ο ΕΟΔΥ.

Τα κατοικίδια

«Μην τα εγκαταλείπετε», ανέφερε ο Σωτήρης Τσιόδρας για τα ζώα συντροφιάς. Παρότι ο ιός έχει ανευρεθεί σε μία γάτα στο Βέλγιο και σε δύο σκύλους στο Χονγκ Κονγκ, οι ποσότητες του ιού που φέρουν δεν είναι ικα-

Χθες καταγράφηκαν 69 νέα κρούσματα (συνολικά 1.613) και έξι θάνατοι (συνολικά 59), ενώ από τους ασθενείς που νοσηλεύονται 92 είναι διασωληνωμένοι

Αισιοδοξία μεν, αλλά τα μέτρα πρέπει να εφαρμόζονται κατά γράμμα, το μήνυμα από όλους και προς όλους...

νές, κατά τον καθηγητή, να μολύνουν τους ανθρώπους, ούτε επηρεάζεται από τον κορονοϊό η αλληλεπίδραση ζώων και ανθρώπων.

Οδηγίες για τη μάσκα

Ενημερωτικό βίντεο με αναλυτικές οδηγίες για τη σωστή χρήση της μάσκας έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο Υγείας. Σύμφωνα με αυτές:

- ▶ Πλύνετε τα χέρια σας με σαπούνι και νερό ή χρησιμοποιήστε αλκοολούχο απολυμαντικό χεριών πριν καν αγγίξετε τη μάσκα.
- ▶ Η εξωτερική πλευρά της μάσκας είναι εκείνη που έχει χρωματισμό, συνήθως απαλό πράσινο ή γαλάζιο.
- ▶ Η πάνω πλευρά της μάσκας έχει μια «μπανέλα» που λυγίζει. Είναι η «ράχη» που τοποθετείται στη μύτη σας.
- ▶ Περάστε τα δάχτυλά σας από τα κορδόνια της μάσκας και περάστε τα πίσω από τα αυτιά σας.
- ▶ Τραβήξτε τις πλευρές της μάσκας, ώστε να καλύψει το κάτω μέρος του σαγονιού και τη μύτη σας.
- ▶ Πιέστε την επάνω πλευρά της μάσκας ώστε να την προσαρμόσετε ακριβώς στο σχήμα της μύτης σας.
- ▶ Αποφεύγουμε να ακουμπάμε τη μάσκα όσο τη φοράμε.
- ▶ Αφαιρούμε τη μάσκα κρατώντας την μόνο από τα κορδόνια. Την πετάμε στα σκουπίδια. ■

Ο Σωτήρης Τσιόδρας με πλήρη εξοπλισμό στο νοσοκομείο «Αγία Βαρβάρα».

«Επίταξη των ιδιωτικών ΜΕΘ, όχι μίσθωση “με το αζημίωτο”»

Πηγή:	ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ	Σελ.:	1,71	Ημερομηνία έκδοσης:	04-04-2020
Επιφάνεια:	921.95 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	6725
Θέματα:	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ				

ΑΦΡΟΔΙΤΗ **PETZIOY**

Πρόεδρος ΟΕΝΓΕ

ΣΕΛ. 71

Συνέντευξη

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΡΕΤΖΙΟΥ, πρόεδρος Ομοσπονδίας Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδος (ΟΕΝΓΕ) |

Στην ΝΤΑΝΙ ΒΕΡΓΟΥ

«Επίταξη των ιδιωτικών ΜΕΘ, όχι μίσθωση “με το αζημίωτο”»

«Μένουμε δυνατοί. Σπάμε το σιωπητήριο και δυναμώνουμε τη φωνή της διεκδίκησης για ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της επιδημίας». Η πρόεδρος των νοσοκομειακών γιατρών Αφροδίτη Ρέτζιου μιλάει στην «Εφ.Συν.» για τα ρημαγμένα από προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή δημόσια νοσοκομεία που αντιμετωπίζουν συνθήκες πολέμου στις εφημερίες, τους λόγους που κρατούν κλειστά δεκάδες κρεβάτια ΜΕΘ και τη σχεδόν ανύπαρκτη Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας που έχει ήδη μετατρέψει το «Μένουμε Σπίτι» χωρίς παρακολούθηση επικίνδυνο. Και μας καλεί όλους να συμμετέχουμε στην

κινητοποίηση της Ομοσπονδίας Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδος (ΟΕΝΓΕ) στις 7 Απριλίου, ώστε η επόμενη μέρα της επιδημίας «να μας βρει δυνατούς και υγιείς. Με ανοσία απέναντι στον Covid αλλά χωρίς ανοσία απέναντι σε όλα αυτά που θέλουν να επιβάλουν σε βάρος μας αξιοποιώντας την επιδημία».

• Σε τι κατάσταση βρήκε η πανδημία το ΕΣΥ;

Βρήκε το δημόσιο σύστημα υγείας ρημαγμένο από προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή. Τραγικά υποστελεχωμένα δημόσια νοσοκομεία, με συνθήκες πολέμου στις εφημερίες, με πολύμηνες αναμονές για ιατρική εξέταση, με δεκάδες κλειστά κρεβάτια ΜΕΘ, με υποτυπώδη έως ανύπαρκτη την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Το 2013 η κυβέρνηση της Ν.Δ. έβαλε λουκέτο σε νοσοκομεία, τα οποία η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, παρά τις προεκλογικές δεσμεύσεις της, δεν άνοιξε ποτέ. Η κυβέρνηση της Ν.Δ. πετσόκοψε την κρατική χρηματοδότηση για την υγεία, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ την ψαλίδισε κι άλλο. Μόνο τα τελευταία 5 χρόνια η κρατική χρηματοδότηση για τα δημόσια νοσοκομεία μειώθηκε κατά άνω των 1 δισεκατομμύριο ευρώ. Το αποτέλεσμα είναι το δημόσιο σύστημα υγείας, 11 χρόνια μετά την επιδημία της «νέας γρίπης» το 2009, να βρεθεί τελείως ανοχύρωτο, πολύ πίσω από τις ανάγκες αλλά και από τις δυνατότητες που προσφέρει σήμερα η επιστήμη.

“ Αντί η κυβέρνηση να προσλάβει μόνιμο προσωπικό, προσλαμβάνει συμβασιούχους, τους οποίους μάλιστα θα «ανταμείψει» μετά την επιδημία απολύοντάς τους

Αλήθεια, πόσο ασθενείς διαθέτουν οικογενειακό γιατρό; Και τι θα κάνει ο ασθενής που θα «πειθαρχήσει» και θα κάσει στο σπίτι του; Αυτοδιάγνωση και αυτοθεραπεία;

Στις 7 Απρίλη σπάμε το σιωπητήριο. Δυναμώνουμε τη φωνή της διεκδίκησης για ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της επιδημίας

• Οι νοσοκομειακοί γιατροί ζητάτε προσλήψεις προσωπικού για τη θωράκιση του ΕΣΥ. Η κυβέρνηση ισχυρίζεται πως έχουν ήδη γίνει 4.200 προσλήψεις, ενώ τοποθετούνται 10.000 εθελοντές. Τι απαντάτε σε αυτό;

Έχει εξαγγείλει 4.200, αλλά έχει τοποθετηθεί μόλις το 50%. Αλλά και το σύνολο των προσλήψεων να γίνουν, αυτές είναι σταγόνα στον ωκεανό των τραγικών ελλείψεων σε έμπυχο δυναμικό. Πολύ περισσότερο αν λάβουμε υπόψη ότι τουλάχιστον το 10% των κρουσμάτων είναι υγειονομικοί που αναγκαστικά βγαίνουν εκτός μάχης.

Αν λάβουμε υπόψη ότι οι κενές οργανικές θέσεις, σύμφωνα με τους υπάρχοντες οργανισμούς, σε γιατρούς, νοσηλευτές, παραϊατρικό προσωπικό ανέρχονται στις 30.000, το ζήτημα της επαρκούς στελέχωσης δεν λύνεται με εμβολωματικές λύσεις. Σε τελική ανάλυση, αυτό που κυριαρχεί στα μέτρα που παίρνει η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της επιδημίας είναι το κριτήριο του κόστους-οφέλους, είναι το γεγονός ότι η υγεία του λαού είναι εμπόρευμα. Γι' αυτό, αντί να προσλάβει μόνιμο προσωπικό, αντί να προσλάβει τους πάνω από 2.000 γιατρούς που έχουν βάλει υποψηφιότητα για τις 943 θέ-

σεις επιμελητών Β', προσλαμβάνει συμβασιούχους, τους οποίους μάλιστα θα «ανταμείψει» μετά την επιδημία απολύοντάς τους. Αυτή είναι η αλήθεια. Αυτό γράφει η σύμβαση των γιατρών που προσλαμβάνονται τώρα. Οτι η σύμβασή τους μετά από έναν χρόνο «λύεται αυτοδίκαια».

Όσο για τον εθελοντισμό, είναι άλλο πράγμα η συγκριτική προσφορά των μελλοντικών συναδέλφων μας, των φοιτητών της Ιατρικής, οι οποίοι θέλουν να προσφέρουν με ανιδιοτέλεια και να συμβάλουν στο πλευρό μας στον αγώνα για την υπεράσπιση της υγείας του λαού μας, και άλλο πράγμα η προσπάθεια της κυβέρνησης με μπαλώματα και με όσο το δυνατόν μικρότερο κόστος να λύσει το πρόβλημα της στελέχωσης. Η λύση είναι μία: μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού. Ενταξη και των περίπου 60.000 ιδιωτών γιατρών στο κρατικό σχέδιο για την αντιμετώπιση της επιδημίας, οι οποίοι θα αναλάβουν την εξέταση, παρακολούθηση και θεραπεία των ασθενών.

• Ζητάτε το άνοιγμα όλων των κλινικών ΜΕΘ του ΕΣΥ και ακόμα περισσότερες. Πόσες χρειάζεστε υπό κανονικές συνθήκες και πόσες για την αντιμετώπιση της πανδημίας; Πώς τοποθετείτε στην αδειοποίηση κλινικών ΜΕΘ από τον ιδιωτικό τομέα με το ΚΕΝ των 1.600 ευρώ;

Η κυβέρνηση κομπάζει για τις 85 νέες κλίνες που προστέθηκαν στις περίπου 600 που διέθετε το δημόσιο σύστημα υγείας πριν από την επιδημία. Λέει επίσης ότι ανάλογα με την εξέλιξη της νόσου και εφόσον οι συνθήκες χειροτερέψουν, έχει σχέδιο για ανάπτυξη περισσότερων κλινών, ακόμα και να ξεπεραστεί ο αριθμός των 1.000 κλινών ΜΕΘ.

Το ίδιο έλεγε και η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Έλεγε χαρακτηριστικά: «το ΕΣΥ διέθετε επί των ημερών μας τις περισσότερες ενεργές κλίνες ΜΕΘ και τις λιγότερες κλειστές των τελευταίων χρόνων». Είναι γνωστό, και οι ίδιοι το ομολογούν ότι το 10% των νοσοκομειακών κλινών θα έπρεπε να είναι κλίνες ΜΕΘ. Δηλαδή, 3.500 κρεβάτια. Γιατί δεν ήταν στον σχεδιασμό καμίας κυβέρνησης; Γιατί δεν είναι στον σχεδιασμό τους ακόμα και τώρα, εν μέσω πανδημίας; Από τη σκοπιά τους η εξειδικευμένη θεραπεία των ΜΕΘ είναι «κόστος». Για εμάς το ζήτημα μπαίνει τελείως διαφορετικά: ποιες είναι οι ανάγκες σε κλίνες ΜΕΘ, σε συνδυασμό με τις δυνατότητες που αντικειμενικά υπάρχουν σήμερα για

να σωθούν ανθρώπινες ζωές. Γιατί όπως έλεγε ο Τσε Γκεβέρα, «η ζωή ενός ανθρώπινου πλάσματος αξίζει ένα εκατομμύριο φορές περισσότερο από την περιουσία του πιο πλούσιου ανθρώπου στη γη». Γι' αυτό απαιτούμε να αναπτυχθούν εδώ και τώρα όσες κλίνες ΜΕΘ χρειάζονται και να επιταχθούν οι 350 κλίνες ΜΕΘ του ιδιωτικού τομέα. Επίταξη και όχι μίσθωση «με το αζημίωτο» των κρεβατιών ΜΕΘ του ιδιωτικού τομέα. Δεν ανεχόμαστε να αισχροκερδούν οι κλινικάρχες σε τόσο κρίσιμες στιγμές για την υγεία του λαού μας.

• Το «Μένω Σπίτι» με συμπτώματα δεν μπορεί να σημαίνει μένω αβοήθητος, όπως στις τραγικές περιπτώσεις των συμπολιτών μας που κατέληξαν αβοήθητοι. Υπάρχει κενό μεταξύ «Μένω Σπίτι» και νοσοκομείου. Τι χρειάζεται να γίνει;

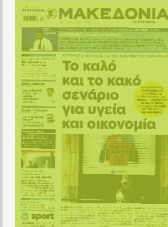
Να συστήνεις σε κάποιον να μείνει στο σπίτι χωρίς να έχει εξασφαλίσει την παρακολούθησή του, ακόμα και αν έχει ήπια κλινικά συμπτώματα, χωρίς να έχει εξασφαλίσει την ιατρική παρακολούθηση αυτών που έχουν χρόνια νοσήματα (καρδιαγγειακά, διαβήτη, καρκίνο), είναι εγκληματικό δεδομένης της απουσίας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.

Αλήθεια, πόσοι ασθενείς διαθέτουν οικογενειακό γιατρό στον οποίο μπορούν να απευθυνθούν; Και τι θα κάνει ο ασθενής που θα «πειθαρχήσει» και θα κάσει στο σπίτι του; Αυτοδιάγνωση και αυτοθεραπεία; Η λύση είναι μία. Άμεσα, χθες, έπρεπε να έχει γίνει η στελέχωση με μόνιμο προσωπικό των δομών της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας με την ένταξη στο κρατικό σχέδιο των ιδιωτών γιατρών με τους ίδιους μισθολογικούς και εργασιακούς όρους με τους γιατρούς του ΕΣΥ για τη δωρεάν εξέταση, παρακολούθηση και θεραπεία των ασθενών.

• Ποια κατά την άποψή σας θα είναι η επόμενη μέρα μετά την πανδημία;

Εμείς θέλουμε η επόμενη μέρα να μας βρει δυνατούς και υγιείς. Με ανοσία απέναντι στον Covid-19. Χωρίς ανοσία απέναντι σε όλα αυτά που θέλουν να επιβάλουν σε βάρος μας αξιοποιώντας την επιδημία. Γι' αυτό μένουμε δυνατοί. Λογαριάζομαστε τώρα με αυτούς που έχουν την αποκλειστική ευθύνη για το χάλι της δημόσιας υγείας. Γι' αυτό στις 7 Απρίλη σπάμε το σιωπητήριο. Δυναμώνουμε τη φωνή της διεκδίκησης για ουσιαστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της επιδημίας.

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 15 Ημερομηνία έκδοσης: 05-04-2020
Επιφάνεια: 1148.59 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 1200
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Φορούν τις μάσκες και τις προστατευτικές στολές και καθημερινά δίνουν μάχη, μαζί με τους γιατρούς, κατά του κορονοϊού. Νοσηλεύτες νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης μιλούν στη «ΜτΚ» για όσα αντιμετωπίζουν καθημερινά και δεν κρύβουν τις ανησυχίες τους.

Η προστατευτική στολή δεν αντέχεται μετά από 2ο*, όπως τονίζει στη «ΜτΚ» η Κωνσταντία Κοτσάνη, νοσηλεύτρια στο ΑΧΕΠΑ. «Νομίζεις ότι θα πάθεις ασφυξία, ότι πνίγεσαι. Ευτυχώς οι περισσότεροι έχουν αντιληφθεί ότι πρέπει να μας βοηθήσουν για να τους βοηθήσουμε και μένουν σπίτι για τον περιορισμό της διασποράς», τονίζει χαρακτηριστικά, ενώ για τις συνθήκες νοσηλείας προσθέτει ότι «στον θάλαμο των ασθενών -ακόμα και σε αυτό των παιδιών- με κορονοϊό επικρατεί σκοτάδι. Είναι κλειστά τα παράθυρα και κατεβαμένα τα στόρια. Ακόμη κι εμείς όταν μπαίνουμε μέσα -παρόλο που έχουν δει πολλά τα μάτια μας- ψάχνουμε τον αέρατο εχθρό και έχουμε αισθήματα φόβου και κενού».

Η πιο συγκινητική στιγμή που έζησε η κ. Κοτσάνη είναι όταν ένα παιδί, φορώντας μάσκα με άνοιγμα, ζωγράφισε τον... COVID-19 την ώρα της εξέτασης. «Μου έδειχνε τον... αέρατο εχθρό. Τη μορφή μέσα από τα μάτια του Νικόλα, ο οποίος κάτι είδε στις ειδήσεις και κάτι έμαθε από τη μαμά του και του έδωσε χρώμα και σχήμα...».

Όπως είναι γνωστό -από το πρώτο κρούσμα της 38χρονης και του παιδιού της- τα παιδιά κρατούν για μεγάλο χρονικό διάστημα μεγάλο μέρος του ιού (ικκό φορτίο) στον οργανισμό τους. Διατηρώντας, λοιπόν, υψηλό ικό φορτίο για πολλές μέρες, θα μπορούσαν, παρότι τα ίδια δεν νοσούν βαριά ή και καθόλου, να διασπείρουν τον ιό στην κοινότητα, θέτοντας σε κίνδυνο τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Στα επείγοντα ιατρεία, ειδικά διαμορφωμένα για τον ιό, στο «Γ. Παπανικολάου» οι νοσηλεύτες καταγράφουν δυο εκ διαμέτρου αντίθετες αντιδράσεις από τους ανθρώπους που αντιμετωπίζουν το ενδεχόμενο να έχουν κολλήσει τον ιό. Όπως είπαν στη «ΜτΚ», «υπάρχουν οι νέοι που εμφανίζονται περισσότερο ψύχραιμοι απ' ό,τι θα έπρεπε και οι μεγαλύτεροι που ανησυχούν με την παραμικρή ένδειξη πυρετού ή κρουαλογήματος».

Οι περισσότεροι νοσηλεύτες -με πρώτο τον πρόεδρό τους κ. Μπαλιόζογλου- συν-

ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ

Νοσηλεύτες σε νοσοκομεία της Θεσσαλονίκης μιλούν στη «ΜτΚ» για τον ιό και τις ανησυχίες τους

Με την Μελίνα Καραπαναγιωτίδου

Οι άνθρωποι πίσω από τις... μάσκες

χίζουν και μιλούν για ελλείψεις σε προστατευτικά μέσα, που πιθανότατα θα καλυφθούν εντός των προσεχών ημερών από τη

δωρεά του Ιδρύματος Ονάση. «Το σίγουρο είναι ότι τόσο εμείς οι επαγγελματίες της υγείας, οι νοσηλεύτες της χώρας (35.000) όσο και οι βοηθοί νοσηλευτών (με ανάλογο αριθμό) έχουμε τους ίδιους φόβους με όλους τους υπόλοιπους συμπολίτες μας. Κυρίως να μη διασπείρουμε το ιό και να μην τον μεταφέρουμε στα σπίτια μας».

Η κατάσταση που βιώνουμε δεν είναι πρωτόγνωρη για όλους. «Οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία έχουμε ζήσει επιδημία γρίπης, πούλερικών, γρίπης των χοίρων, SARS και μάλιστα μπορεί να έχουμε περάσει υποκλινικά κάποια από αυτές τις ιογενείς λοιμώξεις. Επίσης σε κάθε εφημερία έχουμε την πιθανότητα να έρθουμε σε επαφή με ασθενείς που έχουν μηνιγγίτιδα, φυματίωση και οποιαδήποτε άλλη μεταδοτική νόσο. Παρ' όλα αυτά επιβιώνουμε. Οι μόνες που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν είναι οι επιδημίες πανικού και παραπληροφόρησης. Αποφύγετε τον συνωτισμό, πλένετε τα χέρια σας με νερό και σαπούνι και όλα θα πάνε καλά», αναφέρει χαρακτηριστικά σε ανάρτησή του στο Facebook ένας από τους υγειονομικούς που βρίσκεται μαζί με όλους τους συναδέλφους του στην πρώτη γραμμή της μάχης κατά του κορονοϊού.

Κατερίνη: Η κατ' οίκον νοσηλεία τις ημέρες του COVID-19

«Οι νοσηλεύτες των δημόσιων νοσοκομείων φθάσαμε μέχρι τα σπίτια των ασθενών», λέει στη «ΜτΚ» ο πρόεδρος της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος (ΕΝΕ) Γιώργος Μπαλιόζογλου. «Υπάρχει πιλοτικό πρόγραμμα στο νοσοκομείο Κατερίνης, όπου κάθε χρόνο οι συναδέλφοι νοσηλεύτες κάνουν 4.000 επισκέψεις και παρακολουθούν περισσότερους από 400 ασθενείς», προσθέτει.

Αναφέρεται στο πρόγραμμα «Νοσηλεία κατ' οίκον», μια υπηρεσία του Γενικού Νοσοκομείου Κατερίνης που ξεκίνησε πριν από 13 χρόνια, όταν υφυπουργός Υγείας ήταν ο Γιώργος Κωνσταντόπουλος και διοικητής του νοσοκομείου ο Κωνσταντίνος Χριστόγλου. Σύμφωνα με τη γραμματέα της ΕΝΕ Μαρία Κωστίκου, «σκεπτόμενοι πρακτικά και ρεαλιστικά κι έχοντας το όραμα για βελτίωση των παροχών προς τους ασθενείς του ΕΣΥ ανέτρεψαν την ροή των γεγονότων κι έφτιαξαν ένα σύστημα που δουλεύει και δουλεύει ρολόι. Ένα σύστημα με το οποίο... έστειλαν το νοσοκομείο και τις υπηρεσίες του στον ασθενή και στο σπίτι του!».

Το πρόγραμμα «Νοσηλεία κατ' οίκον» συνεργάζεται με το ιατρείο πόνου και απευθύνεται σε ασθενείς ανοσοκατεσταλμένους και σε ασθενείς που η μεταφορά τους χρήζει ασθενοφόρου, ενώ σε καθημερινή βάση προσφέρει υπηρεσίες όπως λήψη αιμάτων και βιολογικών υγρών, αλλαγές ουροκαθετήρων, περιποιήσεις τραυμάτων και κατακλίσεων, αφαιρέσεις ραμμάτων κ.ά. Όπως λέει στη «ΜτΚ» η κ. Κωστίκου, όλα αυτά τα χρόνια μια υπηρεσία τριών ατόμων (υπεύθυνη νοσηλεύτρια ΤΕ, βοηθός νοσηλεύτρια ΔΕ και ένας οδηγός, έχοντας ως επιστημονικά υπεύθυνη ιατρό αναθρησιολόγο) έχει καταγράψει περισσότερες από 40.000 επισκέψεις.

Για τη λειτουργία του πιλοτικού αυτού προγράμματος τις ημέρες του κορονοϊού, οι νοσηλεύτες πηγαίνουν στα σπίτια των ασθενών με στολές, καλά προστατευμένοι. «Στη δύσκολη περίοδο της πανδημίας ο ρόλος του προγράμματος γίνεται ολοένα και πιο σημαντικός, διότι καλύπτει περιστατικά σε μεγαλύτερο εύρος, προκειμένου με τον τρόπο αυτό να σταματήσει η μετακίνηση των ασθενών στις δομές του νοσοκομείου και να αποφευχθεί έτσι η διασπορά του κορονοϊού. Η υπηρεσία μας εφοδιάζεται με το απαραίτητο υγειονομικό υλικό, ώστε να λαμβάνονται όλα τα μέτρα προφύλαξης και να εκτελούνται όλες οι πράξεις με την απαιτούμενη ασφάλεια ασθενών και προσωπικού», τονίζει η κ. Κωστίκου.

Η ζωγραφιά του μικρού Νικόλα.

Δωρεάν θερινές διακοπές στους γιατρούς που δίνουν μάχη με τον κορονοϊό...

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 60 Ημερομηνία έκδοσης: 05-04-2020
Επιφάνεια: 1108.7 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 1200
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

συνάντηση

Η πανδημία έχει ήδη επιφέρει αλλαγές στην τουριστική επιχειρήση παγκοσμίως. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των εμπειρογνομόνων, ο τουρισμός ήταν ο πρώτος που αισθάνθηκε το πλήγμα και οι συνέπειες της κρίσης για αυτόν τον κλάδο μπορούν να γίνουν οι πιο σοβαρές. Παρ' όλα αυτά, προετοιμαζόμαστε για μια μεγάλη ροή τουριστών στην υψηλή σεζόν

με τον ελληνικής καταγωγής ιδιοκτήτη αλυσίδας ξενοδοχείων Ντιμίτρι Κολέσνικοβ

Μ Του Νίκου Ασλανιδή

Δωρεάν θερινές διακοπές στους γιατρούς που δίνουν μάχη με τον κορονοϊό...

Ο Ντιμίτρι Κολέσνικοβ γεννήθηκε στη Μαριούπολη, από Ελληνίδα μητέρα και πατέρα Ρώσο. Όλοι οι συγγενείς της μητέρας του είναι Έλληνες που πήγαν στη Μαριούπολη από την Κριμαία, τον 18ο αιώνα. Από το 2009 άνοιξε τουριστικό γραφείο στην Καλλιθέα Χαλκιδικής ενώ το 2011, άνοιξε το πρώτο ξενοδοχείο - Rahnöi Cronwell Park Hotel. Σε όλα τα ελληνικά ξενοδοχεία της Cronwell, είναι συνιδρυτής.

Το Cronwell Platamon Resort, με 192 δωμάτια, είναι ένα παραθαλάσσιο θέρετρο 5 αστέρων στον Πλαταμώνα. Το Cronwell Resort Sermilia είναι ένα σύγχρονο παραθαλάσσιο θέρετρο 5 αστέρων στα Ψακούδια Χαλκιδικής με 102 δωμάτια, ενώ το Rahnöi Cronwell Park Hotel Adults Only είναι ένα άνετο boutique ξενοδοχείο με 20 δωμάτια στη Νέα Σκίνη. Όλα αυτά τα ξενοδοχεία αποφάσισε να τα διαθέσει δωρεάν για καλοκαιρινές διακοπές στους γιατρούς που αυτή τη στιγμή δίνουν μάχη για την καταπολέμηση της πανδημίας.

Πώς προέκυψε η ιδέα της προσφοράς στο Ιατρικό προσωπικό;

Αυτές τις μέρες όλος ο κόσμος βιώνει μια σοβαρή κρίση λόγω της εξάπλωσης του κορονοϊού. Μαζί με τις τρομερές συνέπειες της πανδημίας παρατηρούμε την απίστευτη συνοχή των χωρών και των λαών, καθώς και ορισμένες σωστές και αναγκαίες πρωτοβουλίες από μεμονωμένους επιχειρηματίες και διάφορους οργανισμούς. Το γεγονός είναι ότι σε αυτές τις δύσκολες στιγμές ο καθένας μπορεί να είναι χρήσιμος, ο καθένας μπορεί να συνεισφέρει, είτε πρόκειται για ελεύθερη πρόσβαση σε πόρους είτε για άμεση παροχή φαρμάκων.

Εμείς έχουμε μια ξενοδοχειακή αλυσίδα και θέλουμε να βοηθήσουμε όσους βρίσκονται τώρα στο προσκήνιο. Θέλουμε τους γιατρούς να μπορούν να έρχονται με τις οικογένειές τους στις γραφικές γωνιές της Χαλκιδικής και της Πιερίας το καλοκαίρι όταν, πρώτα ο Θεός, ο κίνδυνος υποχωρήσει. Στα ξενοδοχεία μας, να χαλαρώσουν μετά τον τεράστιο κόπο τους. Με αυτό το βήμα, θέλουμε να αποδώσουμε τιμή στο Ιατρικό προσωπικό που σώζει τις ζωές πολλών αυτή τη στιγμή, μέρα και νύχτα...

Τι ακριβώς περιλαμβάνει αυτή η προσφορά;

Το Cronwell Hotels & Resorts παρέχει 150 διανυκτερεύσεις για τους γιατρούς στα ελληνικά ξενοδοχεία Cronwell Platamon Resort, Cronwell Resort Sermilia και Rahnöi Cronwell Park Hotel Adults Only. Μας φά-

νηκε πως αυτή ήταν η μόνη σωστή λύση: να παρέχουμε δωρεάν ανάπαυση στα ελληνικά θέρετρα στις οικογένειες των γιατρών και του Ιατρικού προσωπικού που βρίσκονται τώρα στην πρώτη γραμμή. Αυτή είναι η ευγνωμοσύνη μας και ο φόρος τιμής στους ανθρώπους που διακινδυνεύουν τη ζωή τους για να σώσουν τους άλλους.

Πώς θα γίνει η επιλογή του Ιατρικού προσωπικού;

Επειδή δεν είμαστε ειδικοί στον Ιατρικό κλάδο για να λύσουμε αυτό το πρόβλημα, απευθυνθήκαμε στον μακροπρόθεσμο εταίρο μας, το Greek Med Top Partners (GMTP) και τον Γενικό Διευθυντή Sam Awad, και συμφωνήσαμε να μας βοηθήσει σε αυτό. Η GMTP ειδικεύεται στη θεραπεία και την αποκατάσταση σε ελληνικές κλινικές. Επιπλέον, μας υποστήριξε σε αυτό και ο Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος που εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο Αθανάσιο Εξαδάκτυλο.

Η εταιρία σας πόσα καταλύματα διαθέτει στην Ελλάδα και το εξωτερικό;

Η Cronwell Hotels and Resorts διαθέτει ξενοδοχεία και θέρετρα στη Ρωσία και την Ευρώπη. Εργαζόμαστε στην Ελλάδα πάνω από 10 χρόνια. Το portfolio της εταιρίας περιλαμβάνει τρία ξενοδοχειακά θέρετρα στην Ελλάδα, αρκετά έργα στην Ολλανδία και τη Γερμανία, 9 ξενοδοχεία στη Ρωσία, καθώς και 7 υπό ανάπτυξη έργα.

Τι πρέπει να γίνει κατά τη γνώμη σας για να κληθεί ομαλά η τουριστική περίοδος και να μην υπάρξουν σοβαρές επιπτώσεις από την πανδημία;

Φυσικά, η πανδημία έχει ήδη επιφέρει αλλαγές στην τουριστική επιχειρήση παγκοσμίως. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των εμπειρογνομόνων, ο τουρισμός ήταν ο πρώτος που αισθάνθηκε το πλήγμα και οι συνέπειες της κρίσης για αυτόν τον κλάδο μπορούν να γίνουν οι πιο σοβαρές. Παρ' όλα αυτά, προετοιμαζόμαστε για μια μεγάλη ροή τουριστών στην υψηλή σεζόν. Κύριος στόχος μας είναι να εξασφαλίσουμε την πλήρη ασφάλεια των επισκεπτών και του προσωπικού. Λάβουμε υπ' όψιν τις συστάσεις και τις οδηγίες του ΠΟΥ καθώς και των τοπικών αρχών για την τήρηση και τον έλεγχο της υγιεινής, τον καθαρισμό και την απολύμανση των εγκαταστάσεων. Αναθεωρήσαμε σοβαρά το πρόγραμμα διασκέδασης, καθώς και το μενού, συμπεριλαμβανόμενων νέων υγιεινών πιάτων σε αυτό. Σε γενικές γραμμές, θέλουμε να επικεντρωθούμε στη βελτίωση της υγείας των επισκεπτών, στην άνοδο και διατήρηση του ανοσοποιητικού, στην ηθική και σωματική άνεση, καθώς και στη θετική διάθεση.

Μήπως πρέπει και άλλοι επιχειρηματίες να ακολουθήσουν το παράδειγμα σας για να τονωθεί η ψυχολογία των γιατρών και του νοσηλευτικού προσωπικού που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην πρώτη γραμμή;

Αναμένουμε ότι μετά από τη συνομιλία μας, η πρωτοβουλία Cronwell θα αποτελέσει παράδειγμα και εμπνευση για άλλους ξενοδόχους και επιχειρηματίες, στους οποίους έχουμε ήδη μιλήσει για την πρότασή μας. Ήρθε η ώρα να μοιραστούμε, να δώσουμε. Ο καθένας μπορεί να συνεισφέρει κατά τρόπο εφικτό στην κοινή αιτία. Με τη σειρά μας, εμπνευστήκαμε από την εμπειρία επιχειρηματιών και οργανισμών από άλλες χώρες. Ελπίζουμε ότι η αποστολή μας θα ωθήσει επίσης κάποιον στο σωστό βήμα.

Θέλουμε να σημειώσουμε ότι αυτή δεν είναι η πρώτη φορά που κάνουμε μια τέτοια πρωτοβουλία. Όλοι θυμάστε πως μια φοβερή καταιγίδα χτύπησε τη Χαλκιδική το περασμένο καλοκαίρι. Χωρίς ηλεκτρισμό για αρκετές ημέρες έμειναν πολλοί οικισμοί.

Είναι σαφές ότι η ζωή χωρίς ηλεκτρική ενέργεια σήμερα είναι εξαιρετικά δύσκολη. Στα ξενοδοχεία μας έχουμε αυτόνομη παροχή ηλεκτρισμού. Για να στηρίξουμε τη τουριστική βιομηχανία και τους ανθρώπους, για να τους εμπνεύσουμε με αισιοδοξία και καλή διάθεση, αποφασίσαμε να παρέχουμε ελεύθερη είσοδο στις παραστάσεις στον πάγο στο Miraggio Thermal Spa Resort για τους τουρίστες και τους κατοίκους της περιοχής. Οι άνθρωποι είχαν την ευκαιρία να επαναφορτιστούν με καλή διάθεση και θετικά συναισθήματα. Και οι ταξιδιωτικοί πράκτορες μας υποστηρίζουν παρέχοντας μεταφορά για όλους. Αυτό είναι ένα παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο οι συμμετέχοντες σε έναν κλάδο μπορούν να συνεργαστούν σε μια κρίση.

Τελικά πόσο θα επηρεαστεί από την πανδημία η τουριστική βιομηχανία;

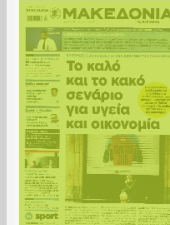
Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Τουρισμού, οι απώλειες στον κλάδο σε όλο τον κόσμο υπολογίζονται σε δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ. Ο τομέας του τουρισμού, βέβαια, περιμένει αλλαγές: μείωση του αριθμού των μετακινήσεων μεγάλων αποστάσεων και αύξηση του εγχώριου και επιχειρηματικού τουρισμού καθώς και μετάβαση σε ανέπαφες ψηφιακές τεχνολογίες. Σύμφωνα με τους ειδικούς, η βιομηχανία θα αναβιώσει μέχρι τον Ιούνιο-Ιούλιο με την έναρξη της οικονομικής δραστηριότητας και την εξομάλυνση της κατάστασης με την εξάπλωση του ιού.

Πιστεύουμε ότι η σωστή αισιοδοξία δεν πρέπει να εκφράζεται με λόγια, αλλά με πράξεις. Πριν όχι πολύ καιρό, σε μια συνάντηση με κορυφαίους ξενοδόχους και ταξιδιωτικούς πράκτορες στην περιοχή, πήραμε την πρωτοβουλία να προωθήσουμε τους προορισμούς μας και δημιουργήσαμε την προσφορά «Υγιεινή Οικογένεια». Η ουσία της είναι να προσφέρει μια δωρεάν εβδομάδα ξεκούρασης το φθινόπωρο σε όλους έρθουν σε ξενοδοχεία στη Βόρεια Ελλάδα το καλοκαίρι. Έτσι, οι τουρίστες μπορούν να έρχονται στη θάλασσα το καλοκαίρι κατά τη διάρκεια των διακοπών με τα παιδιά, και το φθινόπωρο να στείλουν τους γονείς ή συγγενείς τους να ξεκουραστούν.

Επιπλέον, αναπτύσσουμε ένα πρόγραμμα υποστήριξης για τους συνεργάτες μας - προμηθευτές, εργολάβους, όσους θα βοηθήσουν στην προετοιμασία των ξενοδοχείων για τη σεζόν όταν έρθει η ώρα. Βέβαια, συγκεκριμένες δράσεις και μέτρα κρατικής στήριξης εμπνέουν αισιοδοξία, καθώς και ο διάλογος μας με τον τραπεζικό τομέα.

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 40-41 Ημερομηνία έκδοσης: 05-04-2020
 Επιφάνεια: 1876.89 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 1200
 Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΠΩΣ Ο COVID-19 ΑΠΕΙΛΕΙ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΜΑΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Απώλεια ανθρώπων αγαπημένων, οικονομική κατάρρευση ολόκληρων κρατών και του καθενός ξεχωριστά, αλλά και κίνδυνος απώλειας των θεμελιωδών δικαιωμάτων μας -και τελικά της ίδιας της δημοκρατίας- είναι τα μέτωπα του πολέμου των ανθρώπων με τον κορονοϊό

M Επιμέλεια: Δήμητρα Τσαμποδήμου

Ένας ιός, χιλιάδες μάχες

Στην καρδιά της Νέα Υόρκης, οι σκηνές που έχουν στήσει στο Σέντραλ Παρκ είναι έτοιμες για την υποδοχή των ασθενών. «Βλέπουμε ταινίες όπως το «Contagion» και σκεφτόμαστε ότι αυτό δεν θα συμβεί ποτέ, το να το βλέπουμε μπροστά μας, είναι σουρεαλιστικό», δηλώνει η 57χρονη Τζοάν Ντάμπρα που συμμετέχει στην οργάνωση ενός νοσοκομείου εκστρατείας στο κέντρο του Μανχάταν.

Με τον σύγχρονο κόσμο να έχει βιώσει δύο παγκόσμιους πολέμους μέσα σ' έναν αιώνα, η φράση των παλιότερων προς τους νεότερους «εσύ δεν έχεις περάσει πόλεμο», έγινε ολόγαν απ' άκρη σ' άκρη του πλανήτη.

Δυστυχώς, και οι μεταπολεμικές γενιές έμελε να ζήσουν το δικό τους μεγάλο πόλεμο με τη μορφή μιας πανδημίας, που όσο περνάει ο καιρός παρουσιάζει όλο και περισσότερες ομοιότητες με τους «κανονικούς» πολέμους: θάνατοι, φτώχεια και απειλή των θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων των ανθρώπων.

Σίγουρα, η μάχη που δίνει ο κόσμος ολόκληρος με τον αόρατο εχθρό που απειλεί τις ζωές των ανθρώπων είναι δύσκολη, άνιση και απαιτούνται μέτρα πρωτοφανή που δημιουργούν «ασφυξία». Όμως, όπως και με την οικονομική κρίση, έτσι και με την κρίση του κορονοϊού -που είναι εκτός των άλλων και οικονομική- δεν λείπουν εκείνοι που στο όνομα της κρίσης εκμεταλλεύονται την κατάσταση προς όφελός τους και προς όφελος της ιδεολογίας ή των σχεδίων τους για το μέλλον.

Δεκατέσσερα, λοιπόν, ευρωπαϊκά κράτη -ανάμεσα σε αυτά και η Ελλάδα- προειδοποιούν κατά των παραβιάσεων του Κράτους Δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση με το πρόγραμμα της αντιμετώπισης του COVID-19, τη στιγμή που ο πρωθυπουργός της Ουγγαρίας εξασφάλισε απεριόριστες εξουσίες στο πλαίσιο αυτό.

«Μπροστά σ' αυτήν την πρωτοφανή κατάσταση, είναι νόμιμο τα κράτη-μέλη να υιοθετούν μέτρα εξαιρετικού χαρακτήρα για να προστατεύσουν τους πολίτες τους και να ξεπεράσουν την κρίση», διαπιστώνουν σε κοινή τους ανακοίνωση οι Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Δανία, Φινλανδία, Σουηδία, Λετονία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Ολλανδία.

«Ωστόσο, ανησυχούμε σοβαρά για τον κίνδυνο παραβί-

ασης των αρχών του Κράτους Δικαίου, της δημοκρατίας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που απορρέουν από την υιοθέτηση ορισμένων έκτακτων μέτρων», αναφέρεται στο κείμενο.

«Τα έκτακτα μέτρα θα πρέπει να είναι περιορισμένα στο απολύτως αναγκαίο, να είναι φύσει αναλογικά και προσωρινά» και «να υπόκεινται σε συστηματική επανεξέταση», αναφέρουν οι 14 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υπογράφουν την κοινή διακήρυξη.

«Δεν θα πρέπει να περιορίζουν την ελευθερία έκφρασης ούτε την ελευθερία του Τύπου» αναφέρουν στο κείμενο, στο οποίο δεν κατονομάζεται η Ουγγαρία.

Η κοινή ανακοίνωση είναι ανοικτή στα υπόλοιπα μέλη της Ένωσης (12, χωρίς την Ουγγαρία) που θα ήθελαν να την υπογράψουν. Ανάμεσά τους η Πολωνία, η οποία αποτελεί συχνά στόχο επικρίσεων για την παραβίαση του Κράτους Δικαίου.

Ο πρωθυπουργός της Ουγγαρίας Βικτόρ Ορμπάν έλαβε την Τετάρτη το πρόνομο φως του κοινοβουλίου για να ανα-

Ζητείται... κάδι

Παντού, τα μέλη του υγειονομικού προσωπικού ξεπερνούν τα όρια της εξάντλησης και της αυταπάρνησης.

«Το πρώι όταν φθάνω στην δουλειά κάνω τον σταυρό μου ελπίζοντας να πάνε όλα καλά. Όχι για μένα... διότι είμαι προστατευμένη. Αλλά ελπίζω ότι όλα θα πάνε καλά για τους ασθενείς», λέει η Έστερ Πιτσινί, μία 27χρονη νοσηλεύτρια στο Μπέργκαμο.

«Προσπαθούμε να τους καθησυχάσουμε. Ένα κάδι έχει περισσότερη αξία από τα λόγια».

λάβει ριζικά ενισχυμένες υπερεξουσίες στο πλαίσιο της επί- αόριστον κατάστασης έκτακτης ανάγκης που έχει κηρύξει για την αντιμετώπιση του COVID-19 και την οποία η συγ- ρική αντιπολίτευση θεωρεί «δυσανάλογη».

Τόσο στην Ουγγαρία όσο και το εξωτερικό, θεωρείται ότι το νέο καθεστώς αποτελεί εργαλείο για την ενίσχυση του ελέγχου εκ μέρους της εθνικιστικής/υπερουντηρητικής κυβέρνησης, χρησιμοποιώντας ως πρόσχημα την επιδημία.

Οι νέες εξουσίες του επιτρέπουν στον Βίκτορ Ορμπάν να παρατείνει επί' αόριστον την κατάσταση έκτακτης ανάγκης χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του κοινοβουλίου.

Στο πλαίσιο του έκτακτου καθεστώτος, η κυβέρνηση θα μπορεί να αναστέλλει την ισχύ των νόμων μέσω διαταγμάτων και να εισάγει έκτακτα μέτρα μέσω κυβερνητικών εγκυκλίων, υπό το πρόσχημα της διασφάλισης της υγείας, της προσωπικής και υλικής ασφάλειας των πολιτών, αλλά και της οικονομίας.

Στο πλαίσιο του έκτακτου καθεστώτος προβλέπεται επίσης η επιβολή ποινής φυλάκισης μέχρι πέντε ετών για διασπορά «ψευδών ειδήσεων» για τον ιό ή για τα μέτρα που λαμβάνει η κυβέρνηση, με το δεδομένο ότι στην Ουγγαρία οι κατηγορίες για «διασπορά ψευδών ειδήσεων» χρησιμοποιούνται συστηματικά από τις αρχές κατά του ανεξάρτη- του Τύπου.

Φοβούνται την ακροδεξιά οι Γερμανοί

«Οι ακροδεξιοί εξτρεμιστές εργαλειοποιούν την κρίση του κορονοϊού», δήλωσε ο Τόμας Χάλντβανγκ, πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την Προστασία του Συντάγματος της Γερμανίας και επέστησε την προσοχή στο γεγονός ότι «κάνουν κατάχρηση της κρίσης του κορονοϊού για δικούς τους σκοπούς».

Ο Χάλντβανγκ επισήμανε ότι «ο κορονοϊός συγκεντρώνει μεγάλη προσοχή στην ακροδεξιά εξτρεμιστική σκηνή»

και τόνισε ότι «η πανδημία χρησιμοποιείται ως αφορμή για να υπονομευθεί η εμπιστοσύνη προς την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, για να διαδοθούν θεωρίες συνωμοσίας και να στιγματιστούν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες ως φορείς του ιού».

Ο κορονοϊός απειλεί και την συνοχή της ΕΕ

Η πανδημία του κορονοϊού, με τις σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειές της, μπορεί να κλονίσει τη συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τον Σεμπαστιάν Μαγιάρ, διευθυντή του Ινστιτούτου Ζακ Ντελόρ του Παρισιού. «Ειδικά στην ιδιαίτερα πληγείσα Ιταλία, οι πολίτες αισθάνονται ότι δεν μπορούν πλέον να βασίζονται στην αλληλεγγύη των παραδοσιακών εταίρων. Οι Ιταλοί έχουν ήδη γίνει πολύ καχύποπτοι με την Ευρώπη. Υπάρχει ο κίνδυνος να προκληθεί ένα «Italexit»», δήλωσε στο Γερμανικό Πρακτορείο ο Σεμπαστιάν Μαγιάρ.

«Μια Ευρώπη χωρίς την Ιταλία είναι ένας θανάσιμος κίνδυνος. Μετά το Brexit, την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ουδείς μπορεί να διανοηθεί ότι ακόμα μια χώρα θα αποχωρήσει από την ΕΕ, ειδικά ένα ιδρυτικό μέλος. Εκτός από την Ιταλία, απειλούνται και οι υπόλοιπες χώρες της ΕΕ με οικονομική στασιμότητα. Η αναμενόμενη ύφεση σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες θα μπορούσε να προκαλέσει κοινωνική κρίση και τελικά να

Κομισιόν: «Σχέδιο Μάρσαλ» ο προϋπολογισμός της Ε.Ε.

Ο επόμενος προϋπολογισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να πάρει την μορφή ενός Σχεδίου Μάρσαλ για να υποστηριχθεί η ανάκαμψη της Ευρώπης από την κρίση του κορονοϊού, δήλωσε ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. «Γνωρίζουμε ότι η κρίση αυτή θα χρειασθεί ταχείες απαντήσεις. Δεν μπορούμε να αφιερώσουμε ένα, δύο ή τρία χρόνια για να φερούμε νέα εργαλεία», είπε ο πρόεδρος της Κομισιόν κατά την διάρκεια συνέντευξης Τύπου στις Βρυξέλλες προσθέτοντας ότι το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο γνωστό ως ΜΦΕ είναι το ισχυρότερο εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «Θέλουμε να διαμορφώσουμε το ΜΦΕ κατά τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελέσει σημαντικό τμήμα του σχεδίου ανάκαμψης. Πολλοί μιλούν αυτήν την στιγμή για κάτι που αυτό το ονομάζει Σχέδιο Μάρσαλ. Θεωρώ ότι ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός πρέπει να είναι το Σχέδιο Μάρσαλ που καταρτίζουμε ως Ευρωπαϊκή Ένωση για τους ευρωπαϊκούς λαούς», είπε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την δημιουργία ενός εργαλείου που θα αποτελεί εγγύηση για δάνεια ως 100 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων για την υποστήριξη της απασχόλησης που εφαρμόζονται εξαιτίας των επιπτώσεων της επιδημίας του κορονοϊού. Το εργαλείο αυτό θα επιτρέψει στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λαμβάνουν δάνεια της ΕΕ «με ευνοϊκούς όρους» για να καλύψουν το κόστος που συνδέεται απευθείας με την δημιουργία ή την παράταση των εθνικών προγραμμάτων μερικής απασχόλησης», εξηγεί η Κομισιόν σε ανακοίνωσή της.

«Ενώνουμε τις δυνάμεις μας με τις δυνάμεις των χωρών μελών για να διασώσουμε ζωές και να προστατεύσουμε τα μέσα διαβίωσης. Αυτό είναι η ευρωπαϊκή αλληλεγγύη», δήλωσε στην συνέντευξη Τύπου η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Για την χρηματοδότηση των δανείων των κρατών μελών, η Κομισιόν θα δανεισθεί στις αγορές, γεγονός που θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να επωφεληθούν από «καμπιά κόστη δανεισμού», αναφέρεται στην ανακοίνωση. Τα δάνεια αυτά, που προορίζονται για τις χώρες που αντιμετωπίζουν «τις πλέον επείγουσες καταστάσεις, θα πλαισιωθούν από «ένα σύστημα εθελούσιων εγγυήσεων των κρατών μελών». Η πρόταση θα παρουσιασθεί στις 7 Απριλίου στους υπουργούς Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίοι θα συνέλθουν σε τηλεδιάσκεψη.

ενισχύσει τις εθνικιστικές δυνάμεις», τόνισε ο Μαγιάρ. Η Ιταλία, η Γαλλία, η Ισπανία και άλλες χώρες απαιτούν λόγω της κρίσης τα λεγόμενα ομόλογα κορονοϊού, δηλαδή κοινά ευρωπαϊκά ομόλογα, όμως η Γερμανία και άλλες χώρες τα απορρίπτουν. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει κοινός ευρωπαϊκός δανεισμός.

Η χειρότερη κρίση από το 1945

Για την «χειρότερη ύφεση της μεταπολεμικής περιόδου» στην Ευρώπη και για ζημιές εκατοντάδων δισεκατομμυρίων προειδοποιεί το Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών (IFO) του Μονάχου και προβλέπει συρρίκνωση της ανάπτυξης σε διψήφια ποσοστά.

Κάθε μήνας με «λουκέτο» κοστίζει στις μεγαλύτερες χώρες περίπου 6% του ΑΕΠ τους, εξηγεί ο επικεφαλής του IFO, Κλέμενς Φούεστ και αναδεικνύει ως σημαντικότερη προτεραιότητα την επαναιτιουργία της αγοράς με παράλληλη προσπάθεια επιβράδυνσης της εξάπλωσης του ιού. «Αν οι επιχειρήσεις παραμείνουν κλειστές για περισσότερο από έναν μήνα, οι απώλειες τους θα φθάσουν σύντομα σε διαστάσεις που είναι γνωστές μόνο από φυσικές και οικονομικές καταστροφές στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης», προειδοποιεί ο οικονομολόγος.

Σε ό,τι αφορά την Γερμανία, το IFO υπολογίζει ότι εάν η αγορά παραμείνει κλειστή επί τρεις μήνες, οι απώλειες για το ΑΕΠ της χώρας θα ξεπεράσουν το 20%. Για την Ιταλία, το Ινστιτούτο του Μονάχου προβλέπει ότι εφόσον τελικά η οικονομία μείνει εν μέρει κλειστή επί δύο μήνες, το ΑΕΠ θα συρρικνωθεί κατά 8,0-13,1%, ενώ εάν το «λουκέτο» διαρκέσει τρεις μήνες, η αντίστοιχη μείωση θα φτάσει το 11,2-19,1%. Στην Ισπανία, η οποία πλήττεται επίσης σοβαρά από τον κορονοϊό, δύο μήνες μερική αναστολή των οικονομικών δραστηριοτήτων εκτιμάται ότι συνεπάγεται 8,1-13,8% μείωση του ΑΕΠ, ενώ τρεις μήνες σημαίνουν απώλειες 11,3-20,0%. Στην Γαλλία, οι δύο μήνες με την οικονομία εκτός λειτουργίας θα κοστίσουν μείωση της ανάπτυξης κατά 7,3-12,3%, ενώ οι τρεις μήνες 10,2-18,0%.

«Μαύρα μαντάτα» στις ΗΠΑ

Ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών ζήτησε από τους Αμερικανούς πολίτες να προετοιμαστούν, όπως και η Ευρώπη, για «πολύ, πολύ οδυνηρές εβδομάδες» απέναντι στην πανδημία του κορονοϊού, την χειρότερη κρίση που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα από το 1945, σύμφωνα με τον ΟΗΕ. Αφού αγνόησε αρχικά τους κινδύνους που διατρέχει η χώρα του, ο Ντόναλντ Τραμπ προειδοποίησε μόλις αυτή την εβδομάδα τους συμπατριώτες του: «Θέλω κάθε Αμερικανός να είναι έτοιμος για τις δύσκολες ημέρες που μας περιμένουν. Οι επόμενες δύο εβδομάδες θα είναι πολύ, πολύ οδυνηρές».

Ο ομόλογός του της Βραζιλίας Ζαΐρ Μπολσονάρο, αφού αγνόησε επίσης αρχικά το κίνδυνο της πανδημίας, χαρακτηρίζοντας τη νόσο «γριπούλα», αποφάσισε τελικά να υποχωρήσει και να τη χαρακτηρίσει «την μεγαλύτερη πρόκληση της γενιάς μας».

Ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες προχώρησε από την πλευρά του στην διαπίστωση ότι η Γη ζει «τη χειρότερη παγκόσμια κρίση από την ίδρυση του ΟΗΕ» πριν από 75 χρόνια.

Είναι, είπε «ο συνδυασμός μίας απειλητικής νόσου για όλον τον κόσμο και των οικονομικών επιπτώσεων που οδηγεί σε μία ύφεση άνευ προηγούμενου στο πρόσφατο παρελθόν».

Τα τρία τέταρτα των Αμερικανών υπό περιορισμό

Στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι πιθανόν ότι θα καταγραφούν ακόμη περισσότεροι θάνατοι ημερησίως, καθ' ύπερβαση των θλιβερών ρεκόρ που κατέχουν πολλές ευρωπαϊκές χώρες που βρέθηκαν στην πρώτη γραμμή της πανδημίας.

Ο αριθμός των θανάτων στις ΗΠΑ ξεπέρασε τους 5.000 με τη Νέα Υόρκη να βρίσκεται στο επίκεντρο, ενώ σύμφωνα με τις προβλέψεις του Λευκού Οίκου η νόσος θα προκαλέσει 100.000 - 240.000 θανάτους στις ΗΠΑ, με δεδομένη την ισχύ των περιοριστικών μέτρων που έχουν εφαρμοσθεί έως σήμερα, έναντι 1,5 - 2,2 εκατομμυρίων θανάτων, εάν δεν είχαν ληφθεί μέτρα.

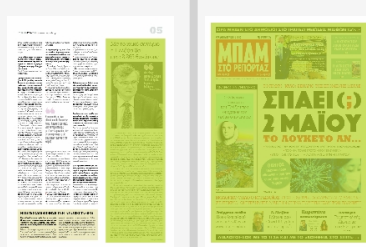
Σε παγκόσμιο επίπεδο, η κρίση συνεχίζει να επιδεινώνεται, με περισσότερους από 41.000 νεκρούς σύμφωνα με τον απολογισμό του ΑΕΡ.

Από την έναρξη της πανδημίας τον Δεκέμβριο στην Κίνα, περισσότερα από 830.000 κρούσματα έχουν επισήμως καταγραφεί στον κόσμο, περισσότερο από το ήμισυ των οποίων στην Ευρώπη, 186.000 κρούσματα στις Ηνωμένες Πολιτείες και περισσότερα από 108.000 στην Ασία.

Με πληροφορίες από ΑΠΕ-ΜΠΕ, Guardian

Με το κακό σενάριο η Ελλάδα θα είχε 2.265 θανάτους

Πηγή:	ΜΠΑΜ	Σελ.:	5	Ημερομηνία έκδοσης:	05-04-2020
Επιφάνεια:	374.69 cm ²	Αρθρογράφος:		Κυκλοφορία:	0
Θέματα:	ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ				

Με το κακό σενάριο η Ελλάδα θα είχε 2.265 θανάτους

Με τα συνολικά επιβεβαιωμένα κρούσματα του Covid 19 στον κόσμο να ξεπερνούν το ένα εκατομμύριο και τους θανάτους τους 50.000, ο μισός πλανήτης ζουν «σε καραντίνα» με αυστηρά περιοριστικά μέτρα. Όπως λένε οι λοιμωξιολόγοι, το μόνο «όπλο» της ανθρωπότητας ενάντια σε έναν ιό στον οποίο κανείς δεν έχει ανοσία είναι ο περιορισμός, με τον καθηγητή παθολογίας-λοιμωξιολογίας Σωτήρη Τσιόδρα να επισημαίνει πως αν δεν είχαν ληφθεί στην Ελλάδα τα απαγορευτικά μέτρα και οι ακόμα πιο αυστηρές κατά τόπους καραντίνες (και είχε ισχύσει το κακό σενάριο) στην Ελλάδα θα θρηνούσαμε 2265 νεκρούς μέχρι τώρα. «Μην ξεγελιάστε, αν είχαμε αφήσει ελεύθερο τον ιό, να τρέξει, θα μας είχε διαλύσει. Αν χαλαρώσουμε τα μέτρα, αν ελαττώσουμε την επαγρύπνηση, ο ιός θα μας κτυπήσει ανελέητα» ξεκαθαρίζει ο καθηγητής παθολογίας-λοιμωξιολογίας στέλνοντας εμέσως πριν σαφώς ένα μήνυμα σε όλους εκείνους που πίστευαν ότι θα βγουν το Πάσχα στην ύπαιθρο...

Ευτυχώς, χάρη στην έγκαιρη κινητοποίηση των επιστημόνων και του κράτους στην παρτίδα μας εξακολουθεί να εξελίσσεται το καλό σενάριο, με περίπου 2000 επιβεβαιωμένα κρούσματα και λιγότερους από 60 θανάτους και την καμπύλη εξάπλωσης του Covid 19 να αποφεύγει την εκθετική αύξηση, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει σε Ιταλία, Ισπανία, Αγγλία και κυρίως ΗΠΑ, εκεί όπου η κατάσταση έχει ξεφύγει από κάθε έλεγχο.

Κι ενώ όλος ο πλανήτης παρακολουθεί με κομμένη την ανάσα την εξέλιξη της νέας πανδημίας, η ερώτηση που βρίσκεται στα χείλη όλων, αν θα υπάρξει 2ο κύμα της πανδημίας το φθινόπωρο και τότε το περιμένουν οι ειδική, τη διατύπωσε εκ μέρους όλης της κοινωνίας η δημοσιογράφος Υγείας της «ΜΠΑΜ», απευθείας στον κ. Τσιόδρα. Ο καθηγητής απάντησε πως δεν γνωρίζουμε ακόμα τι θα γίνει, δεν γνωρίζουμε πως θα αλληλεπιδράσει ο Covid 19 με τους ιούς της γρίπης Α και Β και συνεπώς τη δημοσιογράφο για τον σκέψη της να θέσει θέμα μαζικότερου κι πιο έγκαιρου αντιγριπικού **εμβολιασμού** για την κοινότητα και τους υγειονομικούς ως προληπτικό μέτρο ώστε να αποσυμφορηθεί το σύστημα υγείας και να γίνει καλύτερη διαχείριση των περιστατικών που θα προκύψουν. Μέχρι τώρα ήμασταν μια χώρα με πολύ καλό εμβολιαστικό πρόγραμμα για τα παιδιά και τους ενήλικες, μια χώρα που παρότι εμβολιάζει με ευλάβεια τα παιδιά έχει χαμηλά εμβολιαστικό ποσοστό για τους ενήλικες στην γρίπη. Σύμφωνα με τον παθολόγο-λοιμωξιολόγο Πάνο Γαργαλιάνο-Κακολύρη, πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρίας Λοιμώξεων «έχουμε πολύ δρόμο μπροστά μας για να φτάσουμε από το 40-42% που είναι σήμερα το ποσοστό εμβολιαστικής κάλυψης με το αντιγριπικό εμβόλιο στο 70%, το οποίο έχει θέσει ως στόχο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Ας γίνει αυτή η πανδημία αίτια να αλλάξουμε τρόπο σκέψης προς το καλύτερο και τον δρόμο που έχουμε να καλύψουμε, να τον καλύψουμε με μεγάλες δραστικές αντί με βήματα κελύνας...

Αλεξία Σβώλου

Πηγή: ΜΠΑΜ Σελ.: 10 Ημερομηνία έκδοσης: 05-04-2020
Επιφάνεια: 395.83 cm² Αρθρογράφος: Κυκλοφορία: 0
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

Η ακίλλειος πτέρνα του φονικού ιού

Καθηγητής Παθολογίας-Εμφυσιμικών Βαγγέλης Παπαμαρτέλλος με τη ρεπόρτερ της ΜΠΑΜ, Αλεξία Σβώλου

Της Αλεξίας Σβώλου

Σε έναν πόλεμο, είναι πολύ σημαντικό να μπορείς να αναγνωρίζεις την «ακίλλειο πτέρνα» του αντιπάλου. Στην περίπτωση του νέου κορωνοϊού, οι λοιμωξιολόγοι τονίζουν πως πρόκειται για έναν επικίνδυνο, ασύμμετρο εχθρό, που έχει μια απίστευτη συμπεριφορά, την οποία δεν έχουν ξανασυναντήσει στην ιολογία. Είναι αυτή η «καταιγίδα» κυττοκινών που χτυπά κάποιους ασθενείς, προκαλώντας μια εκτεταμένη φλεγμονώδη αντίδραση στους πνεύμονες και τους οδηγεί στην Εντατική, με βαριά αναπνευστική ανεπάρκεια.

Από τους ασθενείς που θα προσβληθούν με τον Covid-19, και θα νοσήσουν με βαρύτερα συμπτώματα οπότε θα εισαχθούν στο νοσοκομείο με πνευμονία, το 30% θα εμφανίσει σοβαρές επιπλοκές λόγω της καταιγίδας κυττοκινών και δεν θα ανταποκριθεί στην χορηγούμενη αγωγή. Θα καταλήξει στην Εντατική, με μεγάλο κίνδυνο θανάτου και λίγες ελπίδες διαφυγής. Μέχρι πρόσφατα, κανείς στον κόσμο δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει από πριν ποια περιστατικά είναι αυτά που θα εξελιχθούν άσχημα. Πλέον, όμως, χάρη σε ένα πρωτοποριακό επιστημονικό επίτευγμα μιας ομάδας επιστημόνων από το Ελληνικό Ινστιτούτο Μελέτης Σήψης, δημιουργείται ένα παράθυρο ευκαιρίας κατά τη νοσηλεία των ασθενών, που μπορεί να ανακόψει την προδιαγεγραμμένη πορεία τους προς τη ΜΕΘ και να τους σώσει τη ζωή.

Το παράθυρο ευκαιρίας ανοίγει χάρη στην ανακάλυψη ενός βιοδείκτη που ανιχνεύεται με ένα απλό τεστ αίματος σε κάθε ασθενή, ο οποίος εισάγεται σε μια παθολογική κλινική για νοσηλεία. Όπως εξηγεί ο επικεφαλής της έρευνας και συντονιστής της Ομάδας Μελέτης Σήψης, καθηγητής παθολογίας-λοιμώ-

Sup(e)ar ελληνική ανακάλυψη ξεκλειδώνει το μυστήριο της δράσης του κορωνοϊού

Ξεων Βαγγέλης Γιαμαρέλλος, εκείνοι οι ασθενείς που παρουσιάζουν αυξημένα επίπεδα του βιοδείκτη suPAR, είναι αυτοί που θα έχουν την άσχημη εξέλιξη και θα εμφανίσουν –μετά από κάποιες ημέρες– βαριά αναπνευστική ανεπάρκεια. Γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι θα κινδυνέψουν να διασωληνωθούν, τους χορηγούμε για 10 ημέρες μια άλλη αγωγή –έναν ανοσοτροποποιητικό βιολογικό παράγοντα– με μια υποδόρια ένεση– και αποφεύγουμε τον σκόπελο της επιδείνωσης.

Το φάρμακο που χορηγούμε αδρανοποιεί την ιντερλευκίνη 1 και εφόσον ο ασθενής δεν εμφανίσει επιδείνωση στο διάστημα του 10ημέρου, τότε σημαίνει ότι γλιτώνει τα χειρότερα. Ο συνδυασμός της χρήσης του βιοδείκτη μαζί με τον βιολογικό παράγοντα –ένα γνωστό φάρμακο για την ρευματοειδή αρθρίτιδα– συνιστούν ένα νέο πειραματικό θεραπευτικό πρωτόκολλο που προορίζεται για τους ασθενείς εκτός ΜΕΘ, του οποίους κρατά εκτός Εντατικής, κόβοντας τη διαδρομή προς τα εκεί.

Για να εγκριθεί απαιτείται η ολοκλήρωση της κλινικής δοκιμής με την ένταξη 100 ασθενών από 12 Παθολογικές Κλινικές, ώστε μετά να μπορεί να προσφέρει μια νέα θεραπευτική προσέγγιση που αντιμετωπίζει τους βαριά νοσούντες και ταυτόχρονα βοηθά στην αποσυμφόρηση των Μονάδων Εντατικής Θεραπείας, οι οποίες δεν είναι απεριόριστες και δέχονται ασφυκτικές πιέσεις σε όλον τον κόσμο.

Και η απόγνωση νοσηλεύεται στον Ευαγγελισμό

Του Σταύρου Γεωργακόπουλου

Για έναν «νέο Ευαγγελισμό» έγραψε ο Ευάγγελος Βενιζέλος. Μεταφορικά, βέβαια, αλλά η επισήμανσή του αποτυπώθηκε πλήρως μέσα από την καταγγελία για την κατάσταση που επικρατεί στο μεγαλύτερο νοσοκομείο της χώρας, τον «Ευαγγελισμό». Όπως αναφέρθηκε στο διαδίκτυο, η κατάσταση μόνο σε ευρωπαϊκή χώρα δεν παραμένει. Και αυτό σε περίοδο που το σύστημα υγείας αντέχει, διότι η διασπορά του κορωνοϊού εξακολουθεί να ελέγχεται χάρη στα μέτρα που λαμβάνει η πολιτεία.

«Στιγμές απόγνωσης βιώνουν ασθενείς που προσβλήθηκαν από τη νόσο Covid-19 και νοσηλεύονται τις τελευταίες μέρες στο νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», το οποίο αποτελεί νοσοκομείο αναφοράς για την αντιμετώπιση της λοίμωξης», ανέφερε ένα διαδικτυακό ρεπορτάζ από την ιστοσελίδα «dikastirio.com» και προκάλεσε συναγερμό τόσο στη διοίκηση του νοσηλευτικού ιδρύματος όσο και στο προσωπικό.

Σύμφωνα με τις καταγγελίες, ένας ασθενής βρέθηκε να περιμένει επί ώρες αρχικά για να τον παραλάβει το ασθενοφόρο από το σπίτι του κι έπειτα για την εξεύρεση δωμάτιου. Όπως ανέφερε το ρεπορτάζ, ο άνθρωπος βρέθηκε σε ένα γραφείο, το οποίο είχε ανοικτό παράθυρο για να αεριζείται ο χώρος, αν και ο ασθενής είχε υψηλό πυρετό.

Η ταλαιπωρία του συνεχίστηκε

Καταγγελίες-σοκ ασθενών για την κατάσταση που επικρατεί στο νοσοκομείο-αναφοράς για τον Covid-19. Τι λέει ο γγ της ΕΙΝΑΠ Ηλίας Σιώρας. Ούτε λέξη από τη διοίκηση του δημόσιου θεραπευτηρίου

ακόμα και στο δωμάτιο. Δεν υπήρχαν διαθέσιμες μαξιλαροθήκες. Με τα διαφημιστικά μηνύματα να αναδεικνύουν την ανάγκη για την προσωπική υγιεινή όλων μας, έλειπε ένα από τα βασικά αντικείμενα σε δημόσιο νοσοκομείο. Κι όταν μιλάμε για πανδημία, ο καθένας μπορεί να αντιληφθεί τη σοβαρότητα και το μέγεθος του κινδύνου για διασπορά εάν δεν λαμβάνονται έστω και στοιχειώδεις προφυλάξεις.

Σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ, ακόμα και η εύρεση θερμομέτρου αποδείχθηκε πολυτέλεια. Για να μετρηθεί η θερμοκρασία του ασθενούς περνούσε ένα σημαντικό διάστημα, το οποίο θα μπορούσε να αποδειχθεί κρίσιμο για την υγεία του.

Κι αν πάμε στις άλλες ανάγκες των ασθενών, εκεί η κατάσταση γίνεται δραματική. Για να κάθεται κανείς στον πάγκο της τουαλέτας διότι δεν υπήρχε κάποιος να τους δώσει ένα ποτήρι, ένα μπουκάλι. Και με δεδομένη την απαγόρευση εξόδου από τον θάλαμο αρνητικής πίεσης, η έλλειψη υγρών αύξανε ακόμα περισσότερο τους κινδύνους για κάθε ασθενή ανεξαρτήτως ηλικίας.

Ο γγ της ΕΙΝΑΠ Ηλίας Σιώρας

Για τις κουβέρτες, ούτε λόγος να γίνεται. Η έλλειψή τους, μάλιστα, δοκίμαζε τα αντανοκλαστικά των ασθενών και έξιμε τον νου τους για την εξεύρεση λύσεων που θα περιόριζαν την παγνота. Τα αυτοσχέδια μπαλώματα στα παράθυρα με χαρτομάντιλα επιβεβαίωσαν ότι κάποιος μπορεί να σκαρφιστεί κάθε πιθανό και απίθανο τρικ για να επιβιώσει.

Η έλλειψη κουβερτών αναγκά-

ζει τους ασθενείς να βάλουν... χαρτομάντιλα ώστε να κλείσουν τα κενά στα παράθυρα, από όπου μπαίνει το κρύο.

Κι όλα αυτά σε μία περίοδο που όλο το σύστημα του υπουργείου Υγείας γνώριζε την επικείμενη επέλαση του κορωνοϊού. Είχαν, μάλιστα, γίνει και τεστ από τον Βασίλη Κικίλια πριν αρχίσουν να εμφανίζονται απανωτά κρούσματα. Γεννάτι, λοιπόν, το εύλογο ερώτημα για την ποιότητα των δοκιμών που έγιναν. Και των ελέγχων που έκαναν όσοι ανέλαβαν την πιο δύσκολη αποστολή στη σύγχρονη ιστορία της χώρας.

Φυσικά και δεν αναφερόμαστε στους εργαζομένους. Ακόμα και οι καταγγέλλοντες υπογραμμίζουν την τρομερή δουλειά γιατρών και νοσηλευτών. Τη μάχη που δίνουν για να διευκολύνουν τους ασθενείς. Για να τους βοηθήσουν. Και παλεύουν κάτω από αντίξοες συνθήκες.

«Εμείς τα έχουμε πει πολλές φορές ότι χρειάζεται προσωπικό. Ότι το Εθνικό Σύστημα Υγείας έχει ελλείψεις», δήλωσε στην «ΜΠΑΜ» στο ρεπορτάζ ο Ηλίας Σιώρας, γενικός γραμματέας της ΕΙΝΑΠ και πρόεδρος των γιατρών στον «Ευαγγελισμό». «Πρέπει οι διοικήσεις να απαντήσουν υπεύθυνα και τα προβλήματα δεν ωφελεί αν κουκουλώνονται», πρόσθεσε. Για τις καταγγελίες δεν είχε γνώση. Αλλά τόνισε ότι πράγματι τα υλικά, όπως οι μάσκες δίνονται με φειδή ακόμα και στους γιατρούς επειδή υπάρχει επίκληση της παγκόσμιας ζήτησης που δημιουργεί δυσκολίες

στην προμήθειά τους.

Για τον Σιώρα, τα σημαντικά προβλήματα του «Ευαγγελισμού» είναι δύο. Αφενός η έλλειψη χώρων, διότι το νοσοκομείο χτίστηκε σε κάθε γωνιά όλων των ορόφων. Κι επίσης υπογράμμισε την ανάγκη να δοθεί έμφαση στους χρόνια πάσχοντες. Σε ασθενείς που αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα υγείας και αποφεύγουν να πάνε στα νοσοκομεία, είτε επειδή τους λένε ότι λειτουργούν πλέον μόνο ως σημεία αναφοράς είτε διότι η πλειοψηφία ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού έχει επιστρατευθεί για τα κρούσματα του κορωνοϊού.

«Πρέπει να λειτουργήσουν επιτέλους οι κλινικές που ανακοινώνονται δεξιά και αριστερά, αλλά οι περισσότερες απ' αυτές έχουν μείνει στα λόγια λόγω έλλειψης εξειδικευμένου προσωπικού», μας εξήγησε.

«Αν δεν υπάρξει μέριμνα και πρωτοβάθμια φροντίδα για όσους έχουν χρόνια προβλήματα, αυτόματα θα επιδεινωθεί η κατάστασή τους και θα γίνουν εν δυνάμει θύματα της πανδημίας», συμπλήρωσε.

Εμείς απευθυνθήκαμε και στη διοίκηση του «Ευαγγελισμού». Τόσο στη διεύθυνση προσωπικού, απ' όπου μας παρέμειψαν στη γραμματεία του διακρίτη, όσο και στο γραφείο του τελευταίου. Αφίσαμε στοιχεία, ενημερώσαμε για το αίτημά μας, αλλά μας είπαν ότι θα ειδοποιήσουν. Πότε. Δεν προλάβαμε να ακουστούμε. Το ρωτήσαμε στον αέρα, διότι η γραμμή έκλεισε ναυρίς...

Στον πόλεμο χωρίς όπλα

Πηγή: ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Σελ.: 1,28

Ημερομηνία έκδοσης: 04-04-2020

Επιφάνεια: 1720.86 cm² Αρθρογράφος:

Κυκλοφορία: 6725

Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΠΟΕΔΗΝ

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ
Στον πόλεμο χωρίς όπλα
ΣΕΛ. 28, 69

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΟΔΥ, ΔΕΝ ΕΛΕΓΧΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΚΟΡΟΝΟΪΟ ΟΣΟΙ ΕΧΟΥΝ ΗΠΙΑ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ, ΑΛΛΑ

Ο αλγόριθμος που αφήνει αβοήθητο

Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας αποδεικνύεται ο «Μεγάλος ασθενής», καθώς με κυβερνητική εντολή απογυμνώνεται και πάλι, ως δεξαμενή γιατρών και νοσηλευτών που ενισχύουν τα νοσοκομεία του ΕΣΥ

T

► Της **ΝΤΑΝΙ ΒΕΡΓΟΥ**

ο «Μένω Σπίτι» με συμπτώματα δεν μπορεί να σημαίνει... «Μένω αβοήθητος». Συνιστά ένα κενό στην περίθαλψη που αποκαλύφθηκε στις τραγικές περιπτώσεις των δυο συμπολιτισμών μας που εξέπνευσαν στα σπίτια τους την περασμένη εβδομάδα. Οι δυο γυναίκες - μια 81χρονη και μια 41χρονη μητέρα τριών ανηλίκων, η οποία είναι το νεότερο θύμα στην Ελλάδα μέχρι στιγμής - κατέληξαν αδιάγνωστες και αβοήθητες στα σπίτια τους.

Με βάση τις τρέχουσες οδηγίες του υπουργείου Υγείας και του ΕΟΔΥ, όποιος δεν χρήζει νοσηλείας μένει σπίτι του και οπωσδήποτε μένει μακριά από τα νοσοκομεία. «Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι κινούμαστε στα τυφλά. Αν δεν εξεταστεί και δεν ελεγχθεί ο ασθενής δεν μπορεί να υπολοιπεί η καραντίνα», επισημαίνει ο Λεωνίδας Βιτωράτος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (ΠΦΥ).

«Υπάρχει μεγάλος κίνδυνος όχι μόνο να μείνουν αδιάγνωστα και χωρίς αντιμετώπιση περιστατικά κορονοϊού, αλλά να καθούν και άλλα περιστατικά που μπορεί να πάσχουν από κάτι διαφορετικό που δίνει αντίστοιχη συμπτωματολογία, όπως είναι η δυσπνοια καρδιολογικής αιτίας ή η παρόξυνση Χρόνιας Αποφρακτικής Πνευμονοπάθειας ή ο πυρετός μιας κοινής πνευμονίας της κοινότητας», τονίζει ο Ευάγγελος Φραγκούλης, γενικός οικογενειακός γιατρός, μέλος της πρωτοβουλίας Ανασυγκρότησης της Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής και της ΠΦΥ.

Αρα το «Μένουμε Σπίτι» και «δεν πηγαίνουμε στο νοσοκομείο» είναι επισημοποιημένα: Είναι αντικειμενικά; «Όχι», μας λένε οι συνομιλητές μας. Είναι μια παραδοχή του κενού που υπάρχει στην ΠΦΥ, αναφέρουν και προσθέτουν

ότι εάν ενισχύονταν το ΕΣΥ και η ΠΦΥ, τότε όλοι θα είχαν πρόσβαση σε περίθαλψη με οποιαδήποτε συμπτώματα.

Ο διαγνωστικός αλγόριθμος

Πριν από λίγες μέρες ο ΕΟΔΥ εξέδωσε έναν αλγόριθμο για την αντιμετώπιση επιβεβαιωμένου ασθενούς κρούσματος Covid-19 εκτός νοσοκομείου». Το πρώτο πρόβλημα που προκύπτει, ενδεικτικό της αμχανίας της Πολιτείας, είναι ότι ο αλγόριθμος του ΕΟΔΥ ξεκινάει από το εργαστηριακά επιβεβαιωμένο κρούσμα που αυτή τη στιγμή αφορά τη μειοψηφία, αφού δεν έχουν πρόσβαση σε τεστ όλοι οι άνθρωποι με συμπτώματα. Για κορονοϊό ελέγχονται μόνο οι ασθενείς που χρήζουν νοσηλείας και οι υγειονομικοί, όλοι οι υπόλοιποι με ήπια συμπτώματα δεν ελέγχονται... «Αν κάποιος έχει μια άλλη πάθηση, η οποία υποδύεται τον κορονοϊό, θα έχουμε παράπλευρη απώλεια», μας λέει ο Λ. Βιτωράτος, συμπληρώνοντας ότι «ήδη έχουμε».

Ενας τέτοιος κλινικός αλγόριθμος χρειαζόταν, λέει ο Ευ. Φραγκούλης. Όχι τόσο για τις αγωγές, αλλά για την εκτίμηση του κινδύνου που έχει ο κάθε ασθενής με βάση κλινικά και εργαστηριακά κριτήρια. Ωστόσο, δεν υπάρχει το πεδίο που θα εφαρμοστεί. Κι εξηγούμε: από τον ίδιο τον αλγόριθμο προκύπτει ότι οι ασθενείς θα πρέπει να παρακολουθούνται εργαστηριακά (ακτινογραφία, γε-

Αριστερά: «Αν δεν εξεταστεί και δεν ελεγχθεί ο ασθενής, δεν μπορεί να υπολοιπεί η καραντίνα», επισημαίνει ο Λεωνίδας Βιτωράτος, πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Δεξιά: «Η τηλεϊατρική είναι κάτι που μπαίνει διεθνώς στην πρωτοβάθμια φροντίδα των ασθενών», μας λέει ο Ευ. Φραγκούλης, αλλά στην περίπτωση του κορονοϊού «δεν είναι ασφαλής ούτε για τον ασθενή ούτε για τον γιατρό που έχει την ευθύνη» συμπληρώνει, διευκρινίζοντας ότι πριν ξεκινήσει αγωγή, αλλά και κατά τη διάρκειά της, χρειάζεται ηλεκτροκαρδιογραφικός έλεγχος

νική αίματος) και ιατρικά. Οι πόρτες τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά νοσοκομεία έχουν κλείσει. Δεν έχει προβλεφθεί πώς θα γίνεται η διαδικασία, ποιος θα την κάνει, ποια μέτρα προστασίας θα λαμβάνει και εν τέλει ποιος θα την πληρώνει. Αρα ουσιαστικά είναι ανεγάρμυστος.

Απαντώντας σε σχετική ερώτηση κατά την προχθεσινή ενημέρωση ο Σωτήρης Τσιόδρας μάς μπέρδεψε ακόμα περισσότερο. Ο εργαστηριακός έλεγχος, είπε, «ιδιαίτερα όταν πρόκειται για άνθρωπο αυξημένου κινδύνου, θα πρέπει να γίνεται στο νοσοκομείο αναφοράς». «Πολλοί θα πηγαίνουν και σε άλλες δομές», πρόσθεσε χωρίς να παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες.

Πού είναι η ΠΦΥ;

Η ΠΦΥ αποδεικνύεται ο μεγάλος ασθενής: όχι μόνο δεν ολοκληρώθηκε ποτέ από τότε που προβλέφθηκε (ν.1397/83), αλλά στη συνέχεια «χτυπήθηκε» από την πολιτική των μνημονίων (ν. 4238/14) με απολύσεις προσωπικού, απαξίωση εργαστωρίων και μετακόμιση πόρων στον μεγαλύτερο, κρατικοδίατο τομέα. Επανασχεδιάστηκε από την

κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και έκανε τα πρώτα της βήματα με τον οικογενειακό γιατρό, τη διεπαγγελματική ομάδα υγείας, τις 127 Τοπικές Μονάδες Υγείας (ΤΟΜΥ), αλλά και την ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας και άλλων δομών της ΠΦΥ (Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία, Τοπικά Ιατρεία), με αύξηση του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Ωστόσο, μόνο το 15% του πληθυσμού είναι εγγεγραμμένο σε οικογενειακό γιατρό στη χώρα μας. «Δεν έχουν όλοι, μόνο μια μικρή μειοψηφία», λέει ο Ευ. Φραγκούλης και διευκρινίζει: «Ο υπόλοιπος κόσμος πού θα απευθυνθεί; Κάπου πρέπει να πάει να τον εξετάσουν. Αυτό το δίκτυο, παρά τις καθημερινές εξαγγελίες από τηλεοράσεως, δεν έχει εμφανιστεί», μας λέει.

Εν τω μεταξύ, η κυβέρνηση της Ν.Δ. πάλι απογυμνώνει την ΠΦΥ αφού αποτελεί τη βασική πηγή ενίσχυσης του ΕΣΥ. Από τις εξωνοσοκομειακές δομές της ΠΦΥ αντλούν γιατρούς και νοσηλευτές οι Υγειονομικές Περιφέρειες της χώρας και τους μετακινούν στα νοσοκομεία, βάσει της κυβερνητικής εντολής. Μέχρι τη στιγμή έχουν μετακινηθεί περισσότεροι από 1.000 εργαζόμενοι από τους

5.000 που εργάζονται στα επίσης υποστελεχωμένα 300 Κέντρα Υγείας της χώρας, μας λέει ο Λ. Βιτωράτος. Ενδεικτικά αναφέρει την τελευταία τέτοια απόφαση για μετακίνηση 10 γιατρών από το Κέντρο Υγείας Θεσπρωτικού στο Γενικό Νοσοκομείο Πρέβεζας και 10 ατόμων από το Κέντρο Υγείας Αλεξανδρούπολης προς το νοσοκομείο. «Εχουμε χάσει το μέτρημα», προσθέτει. Ο πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων (ΠΟΕΔΗΝ) Μιχάλης Γιαννάκος μιλάει για επικίνδυνες μετακινήσεις δεδομένου ότι σε πολλές απομακρυσμένες και δύσβατες περιοχές της χώρας τα Κέντρα Υγείας είναι η μόνη... σανίδα σωτηρίας για τους πολίτες. Και οι δυο συμπεραίνουν ότι οι μετακινήσεις είναι πάρα πολλές, γίνονται χωρίς σχεδιασμό, σπασμοδικά και μαζικά και αποτελούν κινήσεις πανικού.

Ελλείψει Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας το βάρος τελικά του ασθενή που θα φοβηθεί - γιατί είναι τρομακτική η νόσος, θα διεκδικήσει τη υγεία του και θα χρειαστεί βοήθεια επιμίζονται τα νοσοκομεία που δεν νοσηλεύουν αποκλειστικά κορονοϊό. Όταν ο ασθενής καλέσει το ασθενοφόρο

ΛΑ ΜΟΝΟ ΟΙ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΟΥΝ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ

υς όσους... «Μένουμε σπίτι»

ΜΟΤΙΒΑΤΣΑΝ/ΦΑΝΗ ΤΡΥΦΑΝΗ

την ακρόαση που θα «ακούσει» ή τουλάχιστον θα υποψιαστεί την πνευμονία. Κοινώς, χρειάζεται έναν γιατρό. Σωστά;

«Ναι, ιατρική παρακολούθηση από τηλεφώνου δεν γίνεται», μας λέει ο Ευ. Φραγκούλης. Η τηλειατρική είναι κάτι που παίζει διεθνώς στην ΠΦΥ των ασθενών, αλλά στην περίπτωση του κορονοϊού ο ίδιος δεν την επιλέγει καθώς «δεν είναι ασφαλής ούτε για τον ασθενή ούτε για τον γιατρό που έχει την ευθύνη». Ο ασθενής πρέπει να αξιολογηθεί κλινικά, του το οφείλουμε, σημειώνει. Η δε χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής από απόσταση «δεν είναι μια διαδικασία τόσο απλή όσο παρουσιάζεται. Αντιθέτως, είναι αρκετά σύνθετη», εξηγεί. Για να χορηγηθεί φαρμακευτική αγωγή στην ΠΦΥ πρέπει να έχεις τη δομή να εξετάζεις και να παρακολουθείς τον ασθενή. Επιδβάλλεται, προτού ξεκινήσει η λήψη της αγωγής, ηλεκτροκαρδιογραφικός έλεγχος ο οποίος ενδεχομένως να χρειάζεται να επαναληφθεί κατά τη διάρκεια της θεραπείας και οποσδήποτε παρακολούθηση και εξέταση, υπογραμμίζει.

Από την πλευρά του ο υπουργός Υγείας Βασίλης Κικιλίας, απαντώντας προχθές σε σχετικό ερώτημα -στο κεντρικό δελτίο ειδήσεων του Star Channel- για το σύστημα ΠΦΥ, είπε: «Θα φροντίσουμε τις επόμενες μέρες να το τονώσουμε και να το ενισχύσουμε και άλλο». Λίγο νωρίτερα, ο υφυπουργός Υγείας Β. Κοντοζαμάνης απαντώντας σε σχετικό ερώτημα της «Εφ.Συν.» επισήμανε πως «εφόσον χρειαστεί, είναι στο σχέδιό μας, ανάλογα με την εξέλιξη της νόσου, οι γιατροί της πρωτοβάθμιας σαφώς και θα βοηθήσουν το δύσκολο έργο των νοσοκομείων στη διαχείριση της νόσου».

Με αυτά και με εκείνα οι κοινωνικές ανισότητες καλά κρατούν. «Οποιος έχει τη δυνατότητα να πληρώσει, έχει φροντίδα, όποιος δεν έχει περιμένει να γίνει καλά ή, αν επιδεινωθεί η κατάστασή του, καλεί ασθενοφόρο», σημειώνουν οι συννομιλτές μας. «Πρέπει να επανοργανωθεί η ΠΦΥ για να λειτουργήσει σε ειδικές συνθήκες», υπογραμμίζουν και προσθέτουν «Χρειάζονται εξοπλισμό, Μέσα Ατομικής Προστασίας, οδηγίες κ.λπ. Χθες!».

θα μεταφερθεί σε εφημερεύον νοσοκομείο.

Εκεί οι γιατροί και οι νοσηλεύτές κάθε τέσσερις μέρες -οπότε ένα μικρό και ένα μεγάλο νοσοκομείο έχει εφημερία- καλούνται να αντιμετωπίσουν όλα τα επείγοντα περιστατικά και ταυτόχρονα να κάνουν διαλογή των ύποπτων κρουσμάτων, χωρίς τη δυνατότητα να κάνουν τεστ και χωρίς βραχεία νοσηλεία ώστε να μπορούν οι ασθενείς να νοσηλεύονται ξεχωριστά, αλλά και χωρίς Μέσα Ατομικής Προστασίας.

Η κυβέρνηση το σκέφτεται

Από εξαγγελίες πάντως έχουμε χορτάσει. Η κυβέρνηση σχεδιάζει

Εάν ενισχύονταν το ΕΣΥ και η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, τότε όλοι θα είχαν πρόσβαση σε περίθαλψη με οποιαδήποτε συμπτώματα

Κέντρα Υγείας για τον κορονοϊό, μπρώρο ασθενών με κορονοϊό που δεν νοσηλεύονται, τηλειατρική για την κατ' οίκον παρακολούθησή τους από τους γιατρούς της κοινότητας, φαρμακευτική αγωγή με ειδικά κριτήρια, την οποία θα συνταγογραφούν οι γιατροί της ΠΦΥ και θα διανέμει στα σπίτια το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Οι προχθεσινές ανακοινώσεις του υφυπουργού Υγείας Βασίλη Κοντοζαμάνη και του καθηγητή Σ. Τσιόδρα δεν καθυσάχασαν ωστόσο τον κόσμο.

Στα **Κέντρα Υγείας** καθυστέρησαν να κάνουν ενημέρωση και εκπαίδευση, μας λέει ο Λ. Βιτωράτος. Σήμερα; «Έχει γίνει σε όλα ένα είδος ενημέρωσης», αλλά «κυρίως

δεν έχουμε μέσα να μπορέσουμε να πολεμήσουμε», σημειώνει και κάνει λόγο για ελλείψεις σε μάσκες, αντισηπτικά. «Η αγωνία μας είναι αν θα βρούμε αύριο μάσκα να δουλέψουμε».

Όσον αφορά την εξ αποστάσεως ιατρική παρακολούθηση και χορήγηση θεραπευτικής αγωγής, γνωρίζουμε από τις επιστημονικές μελέτες ότι ένα από τα χαρακτηριστικά του νέου ιού είναι η πτώση του κορεσμού οξυγόνου στον ασθενή χωρίς να γίνεται αντιληπτή. Ο ασθενής μπορεί να έχει κορεσμό οξυγόνου κάτω από 88% και δεν το καταλαβαίνει, δεν νιώθει δύσπνοια. Αρα χρειάζεται το παλμικό οξυμέτρο που θα μετρήσει το οξυγόνο και

Πηγή: ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ Σελ.: 12
Επιφάνεια: 332.65 cm² Αρθρογράφος:
Θέματα: ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ, ΠΟΕΔΗΝ

Ημερομηνία έκδοσης: 05-04-2020
Κυκλοφορία: 1200

παρα πολιτικά

Η Αιματολογική Κλινική του Γ. Παπανικολάου με επικεφαλής τον Αχιλλέα Αναγνωστόπουλο είχε απόθεμα σε μάσκες και χορήγησε από αυτό το απόθεμα και άλλες μονάδες του **νοσοκομείου!** Να σημειωθεί ότι ο κ. Αναγνωστόπουλος είναι από τους λίγους λειτουργούς υγείας -σε **δημόσιο νοσοκομείο-** που δεν ζήτησε προστατευτικά μέσα αλλά... έδωσε στις δύο ΜΕΘ του **νοσοκομείου,** τη μία για τον COVID1-9 και την άλλη για όλα τα υπόλοιπα περιστατικά! Οι περισσότεροι υγειονομικοί θέτουν θέμα ελλείψεων σε προστατευτικό υλικό προκαλώντας απορία για την προετοιμασία τους σε δύσκολους καιρούς, όπως αυτούς που διανύουμε... Οι εργαζόμενοι του ΑΧΕΠΑ λίγα εικοσιτετράωρα μετά την επίσκεψη-αστραπή του **υπουργού υγείας** Β. Κικιλία στο **κέντρο** αναφοράς του ιού στη Θεσσαλονίκη (δηλαδή στο ΑΧΕΠΑ) απηύθυναν «κραυγή αγωνίας» για τις ελλείψεις. Σε ανακοίνωση του συλλόγου -που υπάγεται στην ΠΟΕΔΗΝ- αναρωτιούνται «... πού είναι οι δωρεές; Πού είναι το προστατευτικό υλικό (στολές, μάσκες, γάντια, ασπίδες κα); Πού είναι η επιπλέον χρηματοδότηση; Νιώθουμε μόνοι και απροστάτευτοι απέναντι σε (...) διαφορούμενες οδηγίες, ελλείψεις και παλινωδίες. Προστατέψτε μας. Βοηθήστε μας για να σας βοηθήσουμε!» Προς το παρόν από το υπουργείο υγείας και τον **ΕΟΔΥ** δεν έχουν πάρει σχετική απάντηση...

Από... 150 σακούλες σκουπιδιών κατάλαβε ο δήμαρχος ότι υπήρχε τεράστιος συγχρωτισμός στη Νέα Παραλία και όχι από τηλεοπτικά πλάνα, όπως είπε σε ραδιοφωνική αθλητική εκπομπή της Αθήνας συμφωνώντας με τον παρουσιαστή ότι «οι Θεσσαλονικείς είναι... ζωηροί!»! Ο κ. Ζέρβας -όπως είπε ο ίδιος- ενημερώθηκε από τον αντιδήμαρχο καθαριότητας ότι το βράδυ της περασμένης Κυριακής είχε συγκεντρωθεί τεράστιος αριθμός απορριμμάτων κι ύστερα από αυτό μπήκε στο τραπέζι ο περιορισμός της κυκλοφορίας στο παραθαλάσσιο μέτωπο. Ο δήμαρχος... εισηγήθηκε στην Πολιτική Προστασία και στον υφυπουργό Ν. Χαρδαλιά να κλείσει η Ν. Παραλία και μάλλον αν υπάρξει θέμα θα εισηγηθεί και για την παλιά παραλία το ίδιο! Δηλαδή το νου σας στα... σκουπίδια, αν δεν θέλετε ωράριο λειτουργίας και σ' αυτό το παραθαλάσσιο μέτωπο... Σύμφωνα με πληροφορίες, ύστερα από επιθέσεις αδέσποτων σε περαστικούς, τέσσερις τουλάχιστον δήμοι ζητούν τον **έλεγχο** στη διαχείριση των αδέσποτων ζώων τον οποίο μέχρι στιγμής τον έχουν -στην ουσία- φιλοζωικές οργανώσεις. Δεν έγινε γνωστό αν και γι' αυτό θα χρειαστεί... πράξη νομοθετικού περιεχομένου. Απλά να θυμίσουμε ότι και στο παρελθόν υπήρχε διαδημοτική συνεργασία για την περίθαλψη των αδέσποτων, τουλάχιστον στα χαρτιά.

Μελ. Καρ.